

Republika Hrvatska
Općinski sud u Rijeci
Rijeka, Žrtava Fašizma 7

Poslovni broj: P-1762/2013-119

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

I

R J E Š E N J E

Općinski sud u Rijeci, po sucu Dariji Knez Grbčić, u pravnoj stvari tužitelja 1. Željka Kuvec iz Praputnjaka, Praputnjak 33, OIB 63709225199 i 2. Draženke Kuvec iz Praputnjaka, Praputnjak 33, OIB 77748859126 oboje zastupani po zajedničkom punomoćniku Goranu Marjanoviću odvjetniku iz Rijeke, protiv tuženika 1. Franc Kociper iz Štatenberg 69, SI-2321 Makole, Slovenija, 2. Cristian Ivan Rodriguez iz SAD, 1566 W 37th St., Los Angeles, CA 90018, oboje zastupani po zajedničkom punomoćniku Marku Krpanu odvjetniku iz Zagreba, 3. Stečajna masa iza NOVA KARAKA d.o.o. za trgovinu i uslugu u stečaju, Rijeka, Gundulićeva 6, OIB 36226501583, kao pravni sljednik iza NOVA KARAKA d.o.o. Gundulićeva 6, Rijeka, zastupana po stečajnoj upraviteljici Višnji Rosenberg Volarić iz Rijeke, Ciottina 24, 4. Brandon Alvarado, SAD, 225 South Occidental Blvd. Apt.5, Los Angeles, CA 90057, zastupan po punomoćniku Marku Krpanu odvjetniku iz Zagreba, radi utvrđenja ništetnosti, naknade štete i uspostave ranijeg zemljišno knjižnog stanja, nakon zaključene glavne i javne rasprave 25. studenog 2019. i izvršene objave 25. veljače 2021.

p r e s u d i o j e

I. 1. Utvrđuje se da su ništetne i da ne proizvode pravne učinke slijedeće isprave:

- Ugovor o kupoprodaji zaključen 28. lipnja 2011. između prvotuzitelja Željka Kuvec i pravnog prednika trećetuženika NOVA KARAKA d.o.o. iz Rijeke, ovjeren od strane javnoga bilježnika Marije Grozdanić – Dekleva iz Rijeke, broj ovjere OV-7801/2011.
- Ugovor o najmu 11KŽD zaključen 28. lipnja 2011. između pravnog prednika trećetuženika NOVA KARAKA d.o.o. iz Rijeke i prvotuzitelja Željka Kuvec te drugotuziteljice Draženke Kuvec
- Izvansudska nagodba zaključena 13. veljače 2012. između pravnog prednika trećetuženika NOVA KARAKA d.o.o. iz Rijeke i prvotuzitelja Željka Kuvec te drugotuziteljice Draženke Kuvec

2. Nalaže se zemljišno knjižnom odjelu Općinskog suda u Rijeci brisanje zemljišno knjižnoga upisa nastalog temeljem Ugovora o kupoprodaji zaključenog 28. lipnja 2011. ovjerenog od strane javnog bilježnika Marije Grozdanić – Dekleva iz Rijeke pod poslovnim brojem OV-7801/2011 na nekretnini oznake k.č.br. 2383, kuća broj 43 i dvorište u Krčini, površine 67 čhv, upisane u z.k.ul. broj 1617 k.o. Praputnjak, uz uspostavu prijašnjeg zemljišno knjižnog stanja na navedenoj nekretnini kako je postojalo prije nego je pravni prednik trećetuženika NOVA KARAKA d.o.o. iz Rijeke, Gundulićeva 6, OIB 50941225924 s osnove zaključenog ugovora o kupoprodaji ishodio upis prava vlasništva na svoje ime na način da se nakon izvršenog brisanja navedena nekretnina upiše u zemljišnim knjigama istoga suda kao vlasništvo prvotuzitelja Željka Kukec iz Praputnjaka, Praputnjak 33, OIB 63709225199 u 1/1 dijela.

II. Odbija se kao neosnovan dio tužbenog zahtjeva tužitelja koji glasi:

"I. Utvrđuje se da su ništave i da ne proizvode pravne učinke slijedeće isprave:

- Ugovor o zajmu KŽ/08 koji je dana 11.12.2008. sklopljen između tužitelja Kukec Željka i prvotuzenika Franka Kocipera, Štatenberg 69, SI – 2321 Makole, Slovenija, ovjerenog od strane javnog bilježnika Velibora Panjkovića pod poslovnim brojem OV-44731/2008
- Ugovor o zajmu 100202KŽ koji je dana 2.2.2010. sklopljen između tužitelja Kukec Željka i drugotuzenika Cristiana Ivana Rodriguez iz SAD, 1566 W 37th St., Los Angeles, CA 90018, ovjerenog od strane javnog bilježnika Velibora Panjkovića pod poslovnim brojem OV-2446/2010
- Izvansudska nagodba koja je dana 28. lipnja 2011. sklopljena između tužitelja Kukec Željka i drugotuzenika Cristiana Ivana Rodriguez iz SAD, 1566 W 37th St., Los Angeles, CA 90018
- Ugovor o zajmu br. KŽ/2012-02-13 koji je dana 13.2.2012. sklopljen između tužitelja Kukec Željka i četvrtotuzenika Brandona Alvarado, SAD, 225 South Occidental Blvd. Apt.5, Los Angeles, CA 90057

II. Nalaže se I., II, IV tuženicima da tužiteljima vrate sve što su neosnovano primili temeljem isprave iz točke I. ovog tužbenog zahtjeva, zajedno sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom od 11. prosinca 2008. koja do 30. lipnja 2011. teče u visini od 14 %, a od 1. srpnja 2011. do 31. srpnja 2015. po stopi od 12 % godišnje, a od 1. kolovoza 2015. pa do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim i trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 3 %-tna poena u roku od 15 dana pod prijetnjom ovrhe.

IV. Nalaže se I., II, III i IV tuženicima da tužiteljima solidarno naknade imovinsku i neimovinsku štetu u iznosu od 20.000,00 kn sa zakonskim zateznim kamatama koje teku od

dana podnošenja tužbe do 31. srpnja 2015. po stopi od 12 % godišnje, a od 1. kolovoza 2015. pa do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim i trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 3 %-tna poena u roku od 15 dana pod prijetnjom ovrhe.

V. Nalaže se I, II, III i IV tuženima da tužiteljima solidarno naknade troškove parničnog postupka zajedno sa zakonskim zateznim kamatama koje teku na taj iznos od dana donošenja presude pa do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim i trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 3 %-tna poena u roku od 15 dana pod prijetnjom ovrhe."

III. 1. Tužitelji su dužni naknaditi tuženima 1., 2. i 4. prouzročeni parnični trošak u ukupnom iznosu od 22.500,00 kn u roku od 15 dana, pod prijetnjom ovrhe.

2. U odnosu na dosuđujući dio zahtjeva tužitelja u odnosu na trećetuženika stranke u postupku snose svoje parnične troškove.

i

r i j e š i o j e

Odbacuje se dio tužbenog zahtjeva tužitelja koji glasi:

"II. Nalaže se trećetuženiku da tužiteljima vrati sve što je neosnovano primio temeljem isprave iz točke I. ovog tužbenog zahtjeva, zajedno sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom od 11. prosinca 2008. koja do 30. lipnja 2011. teče u visini od 14 %, a od 1. srpnja 2011. do 31. srpnja 2015. po stopi od 12 % godišnje, a od 1. kolovoza 2015. pa do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim i trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 3 %-tna poena u roku od 15 dana pod prijetnjom ovrhe."

Obrazloženje

Tužitelji su podnijeli tužbu protiv tuženika (1. do 4.) radi utvrđenja ništetnosti isprava, naknade štete, odnosno povrata neosnovano isplaćenog, kao i uspostave ranijeg zemljišnog knjižnoga stanja.

U činjeničnom supstratu tužbe, tužitelji su iznijeli niz pojedinačno zaključenih pravnih poslova koje su zaključili sa tuženima, odnosno pojedinačno prvotuzitelj.

Tako je prvotuzitelj prvotno zaključio Ugovor o zajmu sa prvotuženikom 11. prosinca 2008., koji ugovor je ovjeren kod javnog bilježnika, a u kojem je navedena pozajmica u

iznosu od 17.241,58 eura, odnosno 124.000,00 kn u protuvrijednosti, koji iznos zajma se prvotuzitelj obvezao vratiti kroz 49 mjesečnih rata uz ugovorenu kamatu od 6,18 % godišnje.

Razlog zaključenja takvog pravnog posla istakao je oskudicu s obzirom na nenadani gubitak posla i posljedično nastanak teške financijske situacije u obitelji. Kako je bio u obvezi podmirivati tekuće troškove života, kao i režijske troškove života, naveo je da je bio prisiljen obratiti se radi pozajmice tada njemu nepoznatom kreditnom uredu u kojem je i zaključio navedeni pravni posao. Unatoč ugovorenom zajmu u ranije istaknutom novčanom iznosu, prvotuzitelj je naveo da je prilikom zaključenja spornoga ugovora primio na ruke znatno manji novčani iznos, odnosno 40.000,00 kn, čime je zajmodavatelj u stvari svjesno prikrivao ugovaranje nerazmjerno visokih kamata koje je cijenio lihvarskim. Posebno je napomenuo da zajmodavatelja, prvotuženika, nikada nije upoznao niti s istim pregovarao, već isključivo sa zaposlenikom u kreditnom uredu Darijom Mitrović.

U daljnjem vremenskom slijedu, naveo je da je 2. veljače 2010. opetovano zaključio novi Ugovor o zajmu sada sa drugotuženikom i to u svezi pozajmice u visini od 160.000,00 kn koju se obvezao vratiti u 129 ugovorenih rata zaključeno sa 2. studenim 2020. Napomenuo je da je unatoč ugovorenih 160.000,00 kn zajma primio na ruke isključivo minorni iznos u visini od 14.000,00 kn.

S osnove navedenih ugovora o zajmu, istakao je da je nastojao sve do mjeseca siječnja 2011. plaćati dogovorene iznose u mjesečnim obrocima u visini od 2.910,00 kn, odnosno sveukupno iznos od 69.840,00 kn, kada je zbog nedostataka prihoda i velikih izdavanja bio primoran opetovano zatražiti pregovore u kreditnom uredu s obzirom na daljnju nemogućnost otplate preuzetih obveza.

Obrativši se kreditnom uredu, prvotuzitelj je naveo da mu je ponuđeno smanjenje mjesečnog iznosa rate sa 2.910,00 na mjesečni iznos rate u visini od 1.900,00 kn, koje rate bi plaćao u daljnjem razdoblju od deset godina. Iako je u tom smjeru pristao na sklapanje pravnoga posla, istakao je da nije u posjedu takvog akta. Prema postignutom dogovoru isti je navedene mjesečne iznose u visini od 1.900,00 kn plaćao sve do mjeseca lipnja 2011., što sveukupno za razdoblje od šest mjeseci plaćanja dostiže iznos od 11.400,00 kn.

Opetovano se obrativši kreditnom uredu radi pomoći s obzirom na opterećenost zajmovima i ostalim troškovima života, naveo je da ga je zaposlenik ureda Dario Mitrović obavijestio da je s osnove ranije zaključenih ugovora o zajmu ostalo neisplaćene glavnice u visini od 119.000,00 kn, a što nije odgovaralo realno uplaćenom novčanom iznosu, koji je do toga trenutka iznosio 81.240,00 kn. Posebno je napomenuo, da s osnove pozajmice iz navedenih pravnih poslova zaključenih sa prvotuženikom i drugotuženikom je sveukupno primio iznos u visini od 54.000,00 kn, što je daleko manji iznos od iskazanog dugovanja unatoč podmirenju većeg iznosa zajma. Dalje je naveo da mu je Mitrović ukazao na mogućnost drugačijeg financijskog aranžmana, zbog čega se isti obratio drugim "investitorima" koji bi eventualno pokazali interes za financiranjem prvotuzitelja.

U skladu sa dobivenom privolom, prvotuzitelj je istaknuo da je 28. lipnja 2011. zaključio izvansudsku nagodbu sa drugotuženikom kojom su se strane nagodbe usuglasile da

je prilikom isplate zajma od 2. veljače 2010. sve bilo dogovoreno prema zakonu, niti jedna strana da nije bila u nuždi, niti u teškim neprilikama da ne bi bila u stanju zaključiti predmetni ugovor. Člankom 3. zaključene izvansudske nagodbe isti se obvezao da će dugovanje u visini od 119.990,00 kn podmiriti uplatom u roku od dva dana, ili iz sredstava dobivenih prodajom nekretnine u vlasništvu na kojoj je drugotuženik kao zajmodavac imao hipotekarno osiguranje, ili ostvarenim sredstvima iz zaključenja daljnjeg ugovora o zajmu.

Po zaključenju predmetne izvansudske nagodbe, po kazivanju prvotužitelja istoga dana izvršena je i simulirana uplata iznosa u visini od 119.990,00 kn sa zatvaranjem zajma, a koja uplata je učinjena u korist računa tvrtke Stratosfera d.o.o. koja se pojavljuje kao posrednik prilikom plaćanja. Indikativnim je smatrao da je u sudskom registru upisan kao osnivač i direktor navedene tvrtke, u konkretnom slučaju posrednik prilikom uplate, Brian Alfonso Fuentes, ujedno osnivač i direktor trećetuženika,

Istoga dana prvotužitelj je naveo da je sa trećetuženikom prvotno zaključio ugovor o kupoprodaji nekretnine čiji je bio vlasnik, a potom je osobno, kao i drugotužiteljica sa istom strankom zaključio ugovor o najmu navedene nekretnine. Iako je u kupoprodaji bila ugovorena kupoprodajna cijena u visini od 185.000,00 kn ustanovljena Zapisnikom o vrijednosti nekretnine od 18. lipnja 2011., prvotužitelj je naveo da nije primio niti jednu kunu s osnove prodaje nekretnine, budući da namjera ugovornih strana nije bila kupoprodaja, već se isključivo radilo o simuliranom pravnom poslu sklopljenom radi prikrivanja ranije spomenutih lihvarskih kredita, a temeljem kojeg pravnog posla se trećetuženik odmah po zaključenju istoga uknjižio vlasnikom nekretnine u zemljišnim knjigama suda.

Glede zaključenog ugovora o najmu, prvotužitelj je istaknuo da se trećetuženik obvezao omogućiti tužiteljima nastavak življenja kao podstanara u kući u kojoj su dotada živjeli, uz obvezu plaćanja mjesečne najamnine u visini od 1.917,00 kn, koja obveza bi trajala za period od ukupno 167 mjeseci. Ujedno su stranke zaključile i poseban dogovor o mogućnosti povrata prava otkupa nekretnine koja je u najmu, ukoliko bi tužitelji redovno podmirili svoju obvezu plaćanja najma pravnom predniku trećetuženika.

S navedene osnove, istakli su da su vršili redovita plaćanja mjesečnih rata najma u razdoblju od mjeseca lipnja 2011. do mjeseca svibnja 2012. (28. travnja 2012.), a iz čega se da zaključiti da su na taj način još uplatili iznos od 19.170,00 kn.

U daljnjem vremenskom slijedu, istakli su da su sa trećetuženikom 13. veljače 2012. zaključili daljnju izvansudsku nagodbu u kojoj su utanačili već ranije navedeno u ugovoru o prodaji nekretnine, odnosno ugovor o najmu, a prvotužitelj je izjavio da ranije zaključeni pravni poslovi nemaju značenje prekomjerne imovinske koristi, kao da je svjesno i dobrovoljno stupio u sve poslove i transakcije te da se nije nalazio u teškoj materijalnoj, niti financijskoj situaciji, prilikom sklapanja takvih pravnih poslova.

Kako su obitelji i nadalje bila potrebna znatna financijska sredstva, prvotužitelj je istakao da je 13. veljače 2012. zaključio sada sa četvrtotuženikom daljnji ugovor o zajmu u kojem se navodi pozajmica u iznosu od 1.108,50 eura, odnosno kunska protuvrijednost od 8.400,00 kn. Temeljem navedenog pravnog posla isti se obvezao izvršiti povrat pozajmice

kroz dvanaest mjesečnih rata. Međutim, kao i u ranijim pravnim situacijama, tako i sada, istakao je da je na ruke umjesto ugovorenog iznosa isključivo primio iznos u visini od 5.000,00 kn.

Detaljnim opisom navedenih pravnih situacija i zaključenih pravnih poslova, tužitelji su cijenili da se u konkretnom slučaju radi o pravnim poslovima koji su sklapani sa različitim osobama koje, iako nisu formalno povezane, su imale vrlo dobro razvijenu poslovnu suradnju te se bavile davanjem zajmova koji imaju obilježja nesrazmjerne imovinske koristi te predstavljaju samo varku kojom se nastojalo prikriti sklapanje zelenaškog ugovora.

Posebno su napomenuli da zaključene izvansudske nagodbe, kao i zaključeni ugovor o kupoprodaji i ugovor o najmu predstavljaju simulirane pravne poslove te da takve nagodbe koje obuhvaćaju ništetne pravne poslove su same ništetne i to neovisno o činjenici davanja silnih izjava kojima se otklanja eventualno buduće pobijanje takvih akata.

Slijedom navedenog, smatrali su da se radilo o fizičkim osobama i trgovačkim društvima koji su imali točno određenu svrhu unutar organizacije koja se bavi sklapanjem lihvarskih ugovora, a da je tome tako kazuje i činjenica da je protiv trećetuženika i zaposlenika kreditnog ugovora Daria Mitrovića pokrenuta istraga od strane USKOK-a i kasnije vođen kazneni postupak, s obzirom na sumnju da su u suradnji sa još trgovačkih društava pristupili organizaciji koju su osnovale neutvrđene osobe, a sve radi davanja zajmova zainteresiranim osobama uz ugovaranje nesrazmjerne koristi.

Radilo se po istima o ustupljenim tražbinama, čiji tijek ustupanja tužiteljima nije bio poznat.

Stoga su cijeneći da se radi o zelenaškim, lihvarskim ugovorima, predložili da sud nakon provedenog postupka utvrdi ništetnim ranije citirane ugovore o zajmu, izvansudske nagodbe, ugovor o kupoprodaji, kao i ugovor o najmu, koje su oba tužitelja, odnosno prvotužitelj zaključili sa svakim pojedinim tuženikom. Skladno propisanim posljedicama ništetnosti, tužitelji su predložili da se tuženike obveže na povrat svih novčanih iznosa koje su neosnovano primili s osnova ništetnih pravnih poslova i to sa isplatom pripadajućih zakonskih zateznih kamata tekućih od dospijeca pa do isplate.

Također, predložili su da sud naloži zemljišno knjižnom odjelu Općinskog suda u Rijeci brisanje zemljišno knjižnog stanja nastalog s osnova zaključenog ugovora o kupoprodaji te da na osnovu takvog brisanja se izvrši upis ranijeg postojećeg zemljišno knjižnog stanja koje je prethodilo takvom upisu, na način da se navedena nekretnine upiše kao vlasništvo prvotužitelja u 1/1 dijela.

Također, cijeneći proživljeno, tužitelji su zatražili naknadu imovinske i neimovinske štete u iznosu od 20.000,00 kn, smatrajući da se šteta ogleda u njihovim duševnim bolovima, strahu zbog života na rubu egzistencije i mogućeg gubitka krova nad glavom te značajnog smanjenja životnog standarda s obzirom da su opisanim načinom postupanja primorani isplaćivati velike novčane iznose isti dovedeni do ruba siromaštva. Također, zatražili su i naknadu prouzročenog parničnog troška.

Tijekom postupka, tužitelji su ustrajući na činjeničnom supstratu utuženja, podneskom od 15. listopada 2019. precizirali tužbeni zahtjev. Prilikom navedene precizacije, a ustrajući kod zahtjeva za utvrđenjem ništetnosti, odnosno neproizvođenja pravnih učinaka ranije citiranih isprava, naveli su točan identitet nekretnine upisane u zemljišnim knjigama Općinskog suda u Rijeci i to kao k.č.br. 2383 upisane u z.k.ul. 1617 k.o. Praputnjak.

U odgovoru na tužbu, tuženici su u cijelosti osporili tužbu i postavljeni tuženi zahtjev, cijeneći da tužitelji prilikom iznošenja činjeničnog supstrata utuženja nisu cijenili realne događaje, sadržaj zaključnih pravnih poslova, kao niti preuzete obveze i prava stranaka iz istih. Otklonili su da je prvotuzitelj odlučio se na prvotnu pozajmicu uslijed teške financijske i životne situacije u kojoj se isti našao, a to iz razloga jer je isti kroz različita očitovanja otklonio takvo stanje, kao eventualnu prisilu, već je cijenio u cijelosti valjanim zaključeni pravni posao.

Napomenuli su da su svi zaključeni ugovori o zajmu ovjereni kod javnoga bilježnika, kao i ugovor o kupoprodaji nekretnine te da se u konkretnom slučaju radilo o solemizaciji ugovora koja se uveliko razlikuje od javnobilježničke ovjere potpisa na ugovoru. Slijedom navedenog, cijenili su da je prvotuzitelj bio svjestan svih dogovorenih uvjeta, na iste nije imao nikakvih primjedbi prilikom sklapanja ugovora, kao i da mu je rastumačen u cijelosti od strane javnobilježničkog ureda sadržaj i karakter ugovora. Posebno je prvotuženik napomenuo da prvotuzitelj nije imao nikakvih prigovora vezano za visinu pozajmljene novčane svote, kao i primitak iste.

Otklonili su u cijelosti da bi se radilo o lihvarskim ugovorima, pri tome posebno činjenicu da bi tužitelji isplatili određene novčane iznose na ime sklopljenih ugovora, a to stoga jer o tome nije predložen niti jedan dokaz o samim uplatama.

Isticanje tužitelja da bi se radilo o simuliranim pravnim poslovima u cijelosti su otklonili, ističući da su nakon nepodmirivanja obveza iz prvotno zaključenog ugovora o zajmu, nastali problemi rješavani putem izvansudskih nagodbi kako bi se zaštitilo prvotuzitelja i ne pokretalo postupak prisilne naplate.

Glede zaključenja kupoprodajnog ugovora napomenuli su da je prvotuzitelju u cijelosti isplaćena ugovorena kupoprodajna cijena, što je potvrđeno njegovim potpisom.

Analizirajući nesporno zaključene pravne poslove kroz kronologiju vremena, tuženici su napomenuli da je u zemljišnim knjigama moguće pratiti kako je drugotuženik imao upisano založno pravo na predmetnoj nekretnini u vlasništvu prvotuzitelja u iznosu od 21.887,80 kn te da je isto brisano temeljem brisovnog očitovanja predanog 27. listopada 2011., što kazuje da je potraživanje koje je temeljeno na ranije zaključenom ugovoru o zajmu brisano upravo nakon sklapanja ugovora o kupoprodaji, a to stoga jer je prvotuzitelj stvarno platio iznos od 119.999,00 kn drugotuženiku i time mu omogućio iznošenje brisovnog očitovanja.

Takav slijed po tuženicima ne uklapa se u kazivanje tužitelja da se u konkretnom slučaju radi o zelenaškim ugovorima, odnosno sklapanju prividnih, simuliranih poslova sa različitim osobama koje bi bile međusobno vrlo dobro umrežene radi postizanja istoga cilja.

Posebno su naveli da takva tvrdnja nije poduprijeta niti jednim dokazom te ostaje na razini mišljenja protustranaka.

Napomenuli su da u konkretnom slučaju nije vršena nikakva cesija, već da je kreditni ured kojeg spominju tužitelji bio posrednik u sklapanju navedenih ugovora, s obzirom da je isti kao pravni subjekt i bio registriran za bavljenje takvim poslom. Upravo je i poslovanje takvih kreditnih ureda bilo da temeljem zahtjeva osoba koje zatraže njihov angažman potraže "investitora" koji bi investirao novac po određenom zahtjevu. Samo zaključenje ugovora smatrali su da im se ne može imputirati, s obzirom da su upravo tužitelji, a posebno prvotuzitelj kao vlasnik nekretnine, odlučili na spomenuti način zaključivati pravne poslove. Upravo je prvotuzitelj kontinuirajućim zahtjevima za ostvarivanjem novčanih sredstava angažirao kreditni ured posrednika radi pronalaženja "investitora", u konkretnom slučaju tuženika 1. do 4. koji su pristupili zaključenju ugovora sa tužiteljem.

Smatrali su da ponašanje tužitelja u kritično vrijeme ukazuje da se radi o osobama koje se vole zaduživati preko mjere, slijedom čega su i prisiljeni na prodaju nekretnine u vlasništvu. Smatrali su da je prvotuzitelj na sve moguće načine pokušavao putem raznih činjenica koje se iskrivljuju, ispoljiti sudsku odluku kojom bi na nepošteni način vratili nekretninu u vlasništvo prvotuzitelja, iako se radilo o sasvim legalnoj prodaji i na taj način pokušaju izbjegavanja plaćanja obveze koje im se sasvim legalno stavljaju na teret. Stoga su predložili odbacivanje tužbe i postavljenog zahtjeva, odnosno podredno odbijanje istog, uz naknadu prouzročenog parničnog troška.

Trećetuženik je prilikom elaboriranja odgovora na tužbu istakao da je potpuno pravno neodrživo isticanje tužitelja koji traže utvrđenje ništetnosti solemiziranih pravnih isprava, pri tome ne pružajući niti jedan dokaz u tom smjeru. Ujedno je istakao prigovor vrijednosti predmeta spora kao prenisko istaknut u tužbi tužitelja. Smatrao je da bi prihvaćanjem takvog prigovora, sud trebao cijeniti realnim VPS u visini od 300.000,00 kn i u tom smjeru donositi odluku.

Tijekom postupka, nad prvotno označenim trećetuženikom tijekom parničnog postupka pokrenut je stečajni postupak pred nadležnim Trgovačkim sudom u Rijeci te je rješenjem od 6. lipnja 2018. pod poslovnim brojem St-48/2017 zaključen stečajni postupak. Po pravomoćnosti odluke, naloženo je sudskom registru Trgovačkog suda u Rijeci brisanje navedenog subjekta. Uvidom u daljnje upise iz sudskog registra nadležnog suda, utvrđeno je pravno sljedništvo iza prvotnog trećetuženika i to na način da je upisana u registar Stečajna masa iza NOVA KARAKA d.o.o. za trgovinu i usluge u stečaju.

U tom smjeru tužitelji su uredili pasivnu legitimaciju, označivši pod točkom 3. pravnog sljednika prvotno tužene pravne osobe NOVA KARAKA d.o.o.

Radi utvrđivanja činjeničnog stanja, sud je proveo dokaze saslušanjem tužitelja i svjedoka Igora Kukec te Daria Mitrović. Proveo je dokaz čitanjem nalaza i mišljenja, kao i datog očitovanja stalnog sudskog vještaka knjigovodstvene struke dipl. oec. Ivana Marenčića, kao i dokaz uvidom u opsežnu dokumentaciju koja prileži spisu, a koja se odnosi

na zaključene sporne akte, izjave i potvrde koje su sudionici pravnih poslova koji su rezultirali navedenim ispravama potpisali nakon zaključenja istih.

Tijekom postupka, sud nije proveo dokaz saslušanjem tuženika, a to iz razloga jer su tuženici odustali od prijedloga njihovog saslušanja kao stranaka, odnosno kada govorimo o označenom trećetuženiku od saslušanja njegovog zakonskog zastupnika.

Iako je sud tijekom postupka prvotno prihvativši prijedlog stranke odredio saslušanje svjedoka Beuc, tijekom postupka nije proveden takav dokaz s obzirom da su predlagatelji takvog dokaznog prijedloga odustali od istoga.

Također, valja istaći da sud na glavnoj raspravi, unatoč određenog provođenja dokaza grafološkim vještačenjem isti nije proveo. To stoga jer između stranaka nije bilo sporno pitanje autentičnosti potpisivanja relevantnih isprava, odnosno ugovora koje su pojedine stranke u postupku zaključile prethodno utuženju. Mišljenje je suda da bi provođenje takvog dokaza na okolnost utvrđenja autentičnosti potpisa ugovornih strana u zaključenim pravnim poslovima bilo suprotno načelu ekonomičnosti jer bi se time stvorili znatno veći troškovi postupka od onih koji su realno i nastali.

Ocjenom svih provedenih dokaza kako svakog pojedinačno, tako i svih ukupno, ovaj sud je ocijenio precizirani tužbeni zahtjev tužitelja u dijelu osnovanim, dok je u određenome dijelu ocijenio da zahtjev nije postavljen sukladno procesnim pravilima da bi se moglo o njemu donositi meritorna odluka.

Istaknuti prigovor trećetuženika glede visine vrijednosti predmeta spora, ovaj sud nije cijenio osnovanim. Mišljenje je ovoga suda da su tužitelji cijenivši osnovni zahtjev iz kojeg su proizašli i daljnji zahtjevi, a radilo se o određenom utvrđenju pravne nevaljanosti isprava, pravilno označili VPS sa iznosom od 10.000,01 kn, kako je to prema mjerodavnom materijalnom pravu i propisano kada govorimo o tužbama radi utvrđenja.

Mišljenje je ovoga suda da je sasvim irelevantna vrijednost obveza i prava stranaka iz zaključenih pravnih poslova iz kojih su proizašle napadane isprave, odnosno podredno vrijednost nekretnine upisane u zemljišnim knjigama Općinskog suda u Rijeci.

Iako između stranaka postoji disonantnost u viđenju valjanosti zaključenih pravnih poslova koje su tužitelji, odnosno prvotužitelj, zaključili sa pojedinim tuženikom od 1., 2. i 4., odnosno pravnim prednikom označenog trećetuženika, pri čemu su tužitelji smatrali da se radi o nevaljanim pravnim poslovima cijenivši ih lihvarskim, dok su tuženici smatrali da se radi o zakonitim i valjanim pravnim poslovima u kojem su ugovorne strane iznijele svoju pravnu volju i tim u svezi zaključenjem preuzele određene obveze, odnosno ostvarile određena prava.

Između stranaka ne postoji spora u svezi identiteta navedenih isprava čiju ništetnost ističu tužitelji, a koje isprave, odnosno zaključeni pravni poslovi su relevantni ne samo za ocjenu postavljenog tužbenog zahtjeva, već i za mogućnost praćenja činjenica koje je sud utvrdio tijekom postupka.

Slijedom navedenog, u obrazloženju ovosudne odluke isti se taksativno i kronološki navode:

- Ugovor o zajmu zaključen 11. prosinca 2008. između prvotuzitelja i prvotuženika.
- Ugovor o zajmu zaključen 2. veljače 2010. između prvotuzitelja i drugotuženika.
- Izvansudska nagodba zaključena 28. lipnja 2011. između prvotuzitelja i drugotuženika.
- Ugovor o kupoprodaji zaključen 28. lipnja 2011. između prvotuzitelja i pravnog prednika trećetuženika.
- Ugovor o najmu zaključen 28. lipnja 2011. između tužitelja 1. i 2. i pravnog prednika trećetuženika.
- Izvansudska nagodba zaključena 13. veljače 2021. između tužitelja 1. i 2. i pravnog prednika trećetuženika.
- Ugovor o zajmu zaključen 13. veljače 2012. između prvotuzitelja i četvrtotuženika.

Navedeni slijed zaključivanja pravnih poslova između prvotuzitelja, odnosno oba tužitelja i različitih tuženika u postupku, pratilo je i određenu dinamiku u svezi nekretnine upisane u k.o. Praputnjak, tada u vlasništvu prvotuzitelja, što nije sporno između stranaka, a proizlazi i iz priloženih isprava spisu.

Radi lakšeg prćenja argumentacije odluke suda koja će biti iznijeta u daljnjem tijeku ovosudnog obrazloženja, navodi se kronološki slijed zemljišno knjižnih promjena na predmetnoj nekretnini u zemljišnim knjigama Općinskog suda u Rijeci, kako je to evidentirano u vlasničkom listu koji u preslici prileži spisu

- nekretnina oznake k.č.br. 2383, kuća broj 43 i dvorište u Krčini, površine 67 čhv, upisane u z.k.ul. 1617 k.o. Praputnjak, prethodno zaključenju prvotno zaključenog Ugovora o zajmu od 11. prosinca 2008. bila je uknjižena kao vlasništvo u 1/1 dijela prvotuzitelja kako se to navodi u B vlastovnici zemljišno knjižno izvatka.
- u teretovnici (list C izvatka) 12. prosinca 2008. temeljem zaključenog Ugovora o kreditu (zajam) od 11. prosinca 2008. uknjižuje se pravo zaloga na nekretnini za iznos od 17.241,58 eura s godišnjom kamatom od 6,18 % plativo u kunskoj protuvrijednosti po srednjem tečaju HNB-a na dan plaćanja s rokom otplate tražbine od 11. siječnja 2013. uz eventualne ovršne troškove u korist prvotuženika u postupku
- dana 2. ožujka 2010. u teretovnici (list C izvatka) uknjižuje se brisanje prava zaloga za iznos ranije navedene glavnice i to na temelju brisovnog očitovanja od 11. prosinca 2008.
- dana 5. veljače 2010. na temelju Ugovora o zajmu od 2. veljače 2010. uknjižuje se pravo zaloga na nekretnini za iznos od 21.887,80 eura s godišnjom kamatom od 5,85 % plativo u kunskoj protuvrijednosti po srednjem tečaju HNB-a na dan plaćanja s rokom otplate tražbine od 2. studenog 2020. uz eventualne ovršne troškove u korist drugotuženika u postupku.
- dana 27. listopada 2011. uknjižuje se brisanje prava zaloga na temelju brisovnog očitovanja od 19. rujna 2011. u korist drugotuženika.

- dana 30. lipnja 2011. na temelju Ugovora o kupoprodaji od 28. lipnja 2011. u vlastovnici (list B izvotka) uknjižuje se pravo vlasništva na nekretnini u korist pravnog prednika trećetuženika (NOVA KARAKA d.o.o. Rijeka).

Između stranaka sporno je pitanje pravne valjanosti zaključenih pravnih poslova koji su taksativno navedeni u ovosudnom obrazloženju vremenskom kronologijom, a koje su zaključili prvotužitelj, odnosno oba tužitelja sa pojedinim tuženicima i posljedično tome sporno pitanje ništetnosti navedenih pravnih akata, odnosno isprava koje se temelje na predmetnim zaključenim pravnim poslovima. Posljedično tome sporno je pitanje osnovanosti zahtjeva tužitelja za povrat neosnovano primljenog iznosa temeljem navedenih isprava, posljedično tome zahtjev za brisanjem zemljišno knjižnog stanja nastalog na temelju knjiženja ugovora o kupoprodaji kojeg su zaključili prvotuženik i pravni prednik trećetuženika, kao i zahtjev za naknadom imovinske i neimovinske štete koju da su tužitelji pretrpjeli uslijed takvog nezakonitog postupanja, odnosno zaključenih ništetnih pravnih poslova, a što je imalo za posljedicu i ništetnost isprava koje proizlaze iz iste.

Dok tužitelji smatraju da su se u konkretnom slučaju tuženici na određeni način udružili radi ostvarivanja nepripadne imovinske koristi i s tim u svezi, iako ne svi zajedno već pojedinačno zaključivali sa tužiteljima različite pravne poslove koji su dijelom simulirani, odnosno prikriveni, a u stvarnosti predstavljaju zelenaške ugovore s obzirom da su kao ugovorne strane iskoristile lakovjernost, tešku materijalnu situaciju prvotužitelja i uopće životne prilike oba tužitelja u vrijeme zaključenja takvih akata, tuženici su smatrali da se radi o pravno valjanim pravnim poslovima temeljenim na zakonu te da je upravo iz priloženih isprava u vidu izjava i potvrda moguće dokazati da se tužitelji nisu nalazili u stanju nužde i teške materijalne situacije, kao niti da bi se radilo o određenom udruživanju tuženika radi ostvarivanja nepripadne imovinske koristi.

Tim u svezi, pokretanje kaznenog postupaka pred Županijskim sudom u Zagrebu protiv određenih pravnih osoba koje su u određenom vremenskom razdoblju zaključivale određene pravne poslove sa građanima, a što imputiraju tužitelji kao dokaz svojih tvrdnji da se radilo o lihvarskom postupanju tuženika spram tužitelja, isti su u cijelosti otklonili ističući da je pretežiti dio spornih pravnih poslova zaključenih između fizičkih osoba, a tek jedan pravni posao u smjeru otuđenja imovine je zaključen između prvotužitelja i pravnog prednika trećetuženika koji se našao involviran u citiranom kaznenom postupku.

Međutim, smatrali su da se u konkretnom slučaju radilo o zakonitom pravnom poslu koji nije bio usmjeren na određeni zajam i s tim u svezi povrat novčanog iznosa koji bi se cijenio lihvarskim ugovorom, već o kupoprodaji nekretnine, kao jednim od načina raspolaganja imovinom u pravnom prometu.

Uvidom u zaključeni Ugovor o zajmu od 11. prosinca 2008. ovjeren kod javnoga bilježnika Velibora Panjkovića iz Rijeke (list spisa 12 – 17) utvrđeno je da su prvotužitelj kao korisnik zajma i založni dužnik i prvotuženik kao zajmodavac ugovorili korištenje zajma od strane prvotužitelja u iznosu od 17.241,58 eura, koji iznos je u trenutku zaključenja ugovora predstavljao navedenu kunsku protuvrijednost u iznosu od 124.000,00 kn. Člankom 3. citiranog ugovora, ugovorne strane su se suglasile da se na odobreni zajam, poštujući valutnu

klauzulu obračunavaju kamate od 6,18 % godišnje. Prvotuzitelj se kao korisnik zajma obvezao izvršiti povrat zajma u 49 rata u pojedinačnom iznosu od 399,07 eura.

Za osiguranje vraćanja zajma sa svim dodatnim pravima, prema članku 4. ugovora prvotuženik se obvezao založiti u cijelosti ranije navedenu nekretninu, kao i omogućiti (članak 5. ugovora) upis ugovorenog prava zaloga u korist prvotuženika na založenoj nekretnini.

Člankom 2. istog ugovora, istaknuto je da je prvotuzitelj kao korisnik zajma primio prilikom zaključenja ugovora (potpisa istoga) isplatu cjelokupnog iznosa zajma, što potvrđuje svojim potpisom. U članku 12. istog ugovora, prvotuzitelj se obvezao podmiriti sve troškove u svezi predmetnog ugovora, kao što su javnobilježnički troškovi, troškovi uknjižbe založnog prava na nekretninama, kao i sve ostale troškove u svezi ispunjenja obveza po ugovoru.

U daljnjem vremenskom tijeku, istu takvu vrstu pravnoga posla prvotuzitelj zaključuje sada sa drugotuženikom 2. veljače 2010. koji ugovor o zajmu je također kao i prethodni ovjeren kod javnog bilježnika Velibora Panjkovića iz Rijeke. Predmetni ugovor o zajmu, uz prvotuzitelja potpisao je i Igor Kukec kao sudužnik.

Osim različitosti pozajmljenog iznosa, kao i dinamike vraćanja istoga i ugovorenih sporednih davanja te načina isplate od strane korisnika kredita, sve ostale stavke predmetnog ugovora identične su, kada govorimo o pravima i obvezama ugovornih strana, kao i kod ranije citiranog ugovora o zajmu od 11. prosinca 2008.

Člankom 1. citiranog ugovora, konstatiran je primitak zajma od strane prvotuzitelja u iznosu od 21.887,80 eura, što predstavlja kunsku protuvrijednost na dan zaključenja ugovora od 160.000,00 kn. Člankom 2. ugovora prvotuzitelj konstatira primitak novčanog iznosa zajma prilikom potpisivanja ugovora, kao i prethodno citiranim ugovorom.

Člankom 4. regulirano je pitanje isplate sporednih davanja, koja su u konkretnom slučaju nešto niža i iznose 5,85 % godišnje. Prvotuzitelj se člankom 5. obvezao na povrat pozajmljenog iznosa s preostalim ugovorenim davanjima u 129 rata u pojedinačnom iznosu od 229,00 kn u ugovorenom roku.

Kao i kod prethodno citiranog ugovora, kojeg je prvotuzitelj zaključio sa prvotuženikom, navodi se (članak 12. ugovora) obveza prvotuzitelja da podmiruje sve troškove nastale u svezi predmetnog ugovora.

Prvotuzitelj i drugotuženik osim što su zaključili ranije citirani ugovor o zajmu tijekom 2010., 28. lipnja 2011. zaključili su izvansudsku nagodbu kojom su u točki 1. nagodbe konstatirali da je zajam od 2. veljače 2010. isplaćen u iznosu od 160.000,00 kn te da je zajmoprimac (prvotuzitelj) do zaključenja citirane nagodbe isplatio iznos od 25.714,00 kn, dok će preostalo dugovanje do ukupnog iznosa ugovorene obveze povrata, kako je to navedeno u članku 3. nagodbe, izvršiti u roku od dva dana i to u minimalnom iznosu od 119.990,00 kn, a ukoliko (članak 4.) zajmoprimac ne uplati dugovanje u roku od dva dana, suglasili su se da će se i dalje obračunavati zatezna kamata na cjelokupni iznos potraživanja i zajma sa "pripatcima".

U članku 2. citirane nagodbe, ističe se razlog sklapanja nagodbe između stranaka, odnosno interes prvotuzitelja kao zajmoprimca iz ranijeg ugovora zaključenog sa drugotuženikom da "aplicira za zajam kod drugog investitora koji traži čistu nekretninu", slijedom čega je svrha sklapanja izvansudske nagodbe predaja brisovnog očitovanja zajmoprimcu, odnosno prvotuzitelju, a s obzirom na ranije upisani teret na nekretnini u njegovom vlasništvu.

Utanačuje se istim člankom da će se predaja brisovnog očitovanja učiniti kada obveza isplate prvotuzitelja kao zajmoprimca, kako je to ugovoreno predmetnom izvansudskom nagodbom (članak 3.), bude podmirena.

Iz uplatnice koja u preslici prileži spisu, proizlazi da je istoga dana kada je zaključena izvansudska nagodba od strane uplatitelja ovdje prvotuzitelja, izvršena isplata novčanog iznosa u visini od 119.990,00 kn kako je to numerički navedeno kao obveza istoga u članku 3. citirane izvansudske nagodbe, iako iz uplatnice nije razvidno kome je izvršena uplata i za koju obvezu, s obzirom da se isključivo navodi sadržaj "zatvaranje zajma", a kao primitak iznosa naveden je opetovano prvotuženik koji je ujedno i uplatitelj. Kao blagajnik ističe se tvrtka Stratosfera d.o.o. Varaždin.

Iz Ugovora o kupoprodaji (list 32 spisa) od 28. lipnja 2011. kojeg su zaključili prvotuzitelj i pravni prednik trećetuženika, proizlazi da je ugovorena prodaja nekretnine do tada u vlasništvu prvotuzitelja upisana u k.o. Praputnjak, kao i drugi bitan element ovakve vrste pravnoga posla – kupoprodajna cijena u visini od 185.000,00 kn. U članku 2. predmetnog ugovora navodi se da je cijena ugovorena između stranaka nakon ustanovljenih činjenica između prodavatelja i kupca iz Zapisnika od 28. lipnja 2011.

Dalje se u navedenom članku ugovora navodi sadržaj "Kupac isplaćuje, sa potpisom ovog ugovora i isplatnice, u cijelosti iznos gore navedenog ugovorenog iznosa kupoprodaje, a prodavatelj potvrđuje primitak uplate potpisom".

Takav slijed je vrlo fluidan te se iz istog ne može decidirano zaključiti o kakvim isplatnicama se radi te što potvrđuje prodavatelj svojim potpisom, s obzirom da se spominje "primitak uplate" bez određenog novčanog iznosa te se ne referira na ugovorenu kupoprodajnu cijenu nekretnine, kao što se niti kod navođenja isplate ne navodi osim "isplatnice" koji iznos isplaćuje i s osnova čega kupac.

U članku 3. citiranog ugovora navodi se sadržaj tabularne isprave temeljem koje je, kao što je ranije navedeno u obrazloženju, pravni prednik trećetuženika i upisao pravo vlasništva na predmetnoj nekretnini u zemljišnim knjigama na temelju zaključene kupoprodaje. Predmetni ugovor o kupoprodaji je također kao i raniji ugovori između stranaka ovjeren pred javnim bilježnikom u Rijeci.

Iz Zapisnika o vrijednosti nekretnine koji se spominje u ugovoru prilikom označavanja kupoprodajne cijene ugovorene između stranaka, navodi se da je kupoprodajna cijena bila podmirena u cijelosti na dan ugovora, kao i već ranije istaknuti sadržaj kojeg je prvotuzitelj

isticao u vrijeme zaključenja ugovora o zajmu sa prvotuženikom, odnosno drugotuženikom da nije bio pod pritiskom prilikom vršenja transakcije, kao niti u nuždi.

Također se ističe da je prvotužitelj kao prodavatelj pokušao ranije prodavati nekretninu te da je sa pravnim prednikom trećetuženika kao kupcem postigao najvišu moguću cijenu oko koje se stranke neopozivo slažu i koja iznosi 185.000,00 kn te da je ona poštena te predstavlja najvišu moguću cijenu koju je bilo moguće postići na tržištu.

Istoga dana, sada prvotužitelj i drugotužiteljica, sa pravnim prednikom trećetuženika zaključuju ugovor o najmu iste nekretnine i to u trajanju od 167 mjeseci od dana zaključenja ugovora. Člankom 2. citiranog ugovora, visina najma utvrđena je u mjesečnom iznosu od 1.917,00 kn, kao i način podmirivanja takve obveze od strane najmoprimaca.

U daljnjem vremenskom razdoblju, oba tužitelja zaključuju sa pravnim prednikom trećetuženika 13. veljače 2012. izvansudsku nagodbu. U stavku 1. i 2. stranke nagodbe suglasno konstatiraju postojeće stanje, odnosno da je pravni prednik trećetuženika vlasnik u 1/1 nekretnine upisane u k.o. Praputnjak, koja je bila prethodno vlasništvo prvotužitelja temeljem zaključenog ugovora o kupoprodaji gdje se ističe isplaćenost kupoprodajne cijene u cijelosti. Navodi se poseban dogovor prvotužitelja i pravnog prednika trećetuženika koji je realiziran nakon kupoprodaje ugovorenim najmom na zahtjev prvotužitelja, a "koji se uklapa u financijske planove pravnog prednika trećetuženika".

U članku 2. izvansudske nagodbe, navodi se molba prvotužitelja pravnom predniku trećetuženika za "mogućnošću kratkoročne posudbe sredstava za plaćanje dugovanja koja isti ima a koja su dospjela na naplatu s osnove ugovora o najmu".

Člankom 3. stranke nagodbe dogovorno navode način rješavanja postojeće situacije gdje se ističe da je pravni prednik trećetuženika "pronašao zajmodavca koji bi bio voljan isplatiti sredstva tražene pozajmice tužiteljima" kao i isticanje tužitelja da se obvezuju uredno "plaćati obveze prema zajmodavcu kojeg mu je pronašao najmodavac".

Također, kao i kod ranijih pravnih poslova koje su strane ugovarale, stranka navedena kao "najmoprimac" (nije moguće utvrditi je li to prvotužitelj ili oba tužitelja koja su pristupila zaključenju nagodbe) izjavljuje kako svi poslovi zaključeni 28. lipnja 2011. nemaju značenje prekomjerne imovinske koristi, kao niti poslovi naknadno sklopljeni uključujući i samu nagodbu. Nije bilo prisile, ne postoji nužda te se isti nisu nalazili u teškoj materijalnoj i financijskoj situaciji prilikom sklapanja poslova te otklanjaju mogućnost osporavanja pravne valjanosti sklopljenih poslova kao što je nagodba".

Uvidom u Ugovor o zajmu od 13. veljače 2012. utvrđeno je da je prvotužitelj zaključio ugovor sa četvrtotuženikom u svezi zajma u visini od 1.108,50 eura, što u kunskoj protuvrijednosti iznosi 8.400,00 kn. Člankom 1. ugovorene su rate dospjeće i godišnja kamata.

Kao i kod ranijih citiranih ugovora koje je prvotužitelj potpisao sa određenim tuženicima u različitom vremenskom razdoblju, a koji su taksativno navedeni u ranijem dijelu obrazloženja, ističe se kroz članke ugovora istovjetni sadržaj u smjeru izjave

prvotuzitelja da u trenutku zaključenja ugovora nije bio u nuždi, da ne postoje teške imovinske prilike, da u potpunosti razumije ugovor, kao i da se odriče svih prigovora, odnosno imputacije nevaljanosti takvog pravnog posla.

U ugovorima se navodi (članak 1.) da se radi o sklopljenom ugovoru između dvije fizičke osobe, od kojih niti jedna nije vjerovnik sukladno članku 2. Zakona o potrošačkom kreditiranju, odnosno nije pravna osoba koja posluje prema zakonima koji uređuju poslovanje kreditnih institucija, slijedom čega se ugovor ne smatra ugovorom prema odredbama Zakona o potrošačkom kreditiranju, već je temeljen na odredbama ZOO-a.

U svom stranačkom iskazu, tužitelj je naveo da iako je zaključio predmetne ugovore o zajmu sa prvotuženikom, drugotuženikom i četvrtotuženikom u kojima je naveden primitak ugovorenog iznosa zajma, isto nije odgovaralo stvarnim događajima. Tako je istaknuo da je na temelju prvotnog ugovora o zajmu zaključenog u prosincu 2008. primio na ruke isključivo iznos od 40.000,00 kn te da mu je svjedok Dario Mitrović prilikom upita zbog čega je to tako, istakao da je dobio upravo onoliko koliko je preostalo od ugovorenog iznosa nakon podmirenja predviđenih troškova.

Napomenuo je da je tada bio nezaposlen, da su mu novci za življenje bili potrebni te da mu je iznos od primljenih 40.000,00 kn bio dostatan u tom trenutku.

Dalje je naveo da je prema navedenom ugovoru iz 2008. određeno vremensko razdoblje mjesečno isplaćivao iznos od nekih 2.900,00 kn, a kada više zbog svoje ukupne materijalne situacije to nije bio u mogućnosti činiti, opetovano se javio svjedoku Mitroviću kako bi mu se na neki način olakšalo isplaćivanje zajma, nakon čega je uslijedilo zaključenje daljnjeg ugovora o zajmu u veljači 2010. Opetovano je istaknuo isti scenarij kao i ranije, odnosno činjenicu da je nakon zaključenja novog ugovora o zajmu u veljači 2010. zaprimio na ruke isključivo 14.000,00 kn.

Iako je ugovoreni zajam obuhvaćao veći iznos, istakao je da je u kreditnom uredu bio upoznat sa činjenicom da će se s preostalim novčanim iznosom zatvoriti sva njegova dugovanja po prvom kreditu.

Na upit suda, izričito je naveo da mu tada opće nije bilo važno što su ugovori zaključeni sa dvije različite osobe u ulozi vjerovnika.

Smatrao je isključivo bitnim da će tim ugovorom zatvoriti ranije zaključeni ugovor i na temelju istog preuzete obveze povrata zajma.

Posebno je napomenuo da ga je svjedok Mitrović upozorio da mu je izdana punomoć za oba dva vjerovnika s kojima je zaključio ugovor o zajmu, odnosno prvotuženika i drugotuženika koji su de facto investitori zainteresirani za plasman novčanih sredstava. Mitrović je imao odobrenje za zaključenje takvih ugovora od navedenih osoba koje nikada nije upoznao, niti vidio prilikom potpisivanja ugovora.

Napomenuo je da su mu svi ugovori predloženi kod javnoga bilježnika gdje je iste potpisivao. Sve se to brzo odvijalo i nije bilo dovoljno vremena za pažljivo iščitavanje dokumentacije.

Početkom 2011. zbog još teže materijalne situacije, naveo je da nije bio u mogućnosti plaćati rate koje su se odnosile na preuzete obveze iz ugovora iz veljače 2010.

Obratio se svjedoku Mitroviću sa zamolbom da mu se umanje rate obveze, koji ga je nakon određenog vremena izvijestio da su se investitori složili sa takvom zamolbom te da bi mu mjesečna rata nadalje iznosila 1.010,00 kn. Ona se odnosila na podmirenje obveza s osnove prvog i drugog ugovora o zajmu. O tome nikada nije dobio nikakvu dokumentaciju, iako je kao i ranije akte vlastoručno potpisao.

Sve do sredine 2011. nastojao je podmirivati navedenu obvezu da bi se potom opet obratio svjedoku Mitroviću s obzirom da više nije bio u mogućnosti plaćati dogovorene rate.

Posljedica takvog njegovog obraćanja bila je zaključenje izvansudske nagodbe iz lipnja 2011. koja mu je predložena isključivo pred potpisivanje. Tada mu je svjedok Mitrović naveo da se de facto radi o hipotekarnom kreditu, koji sebi nije znao predložiti te je ne razmišljajući o eventualnom sadržaju same nagodbe istu potpisao.

Pojasnio je da mu nitko nije onemogućavao u uredu javnog bilježnika da prethodno potpisivanju akta, kao i ranijih akata iste pročita, međutim, olako je smatrao da vezano za navedene akte neće biti nikakvih problema i da će sav novac vratiti u ratama.

Glede zaključenja ugovora o kupoprodaji koji je uslijedio istoga dana kada i zaključenje sudske nagodbe (28. lipnja 2011.), naveo je da je pravne poslove zaključio sa pravnim prednikom trećetuženika.

Zaključenju pravnih poslova pristupio je ne u namjeri da proda nekretninu, jer je u istoj živio sa svojom obitelji, već iz razloga što je smatrao kako mu je to svjedok Mitrović objasnio da se radi o određenoj vrsti osiguranja kojim bi se zaštitili investitori do trenutka izvršenog povrata pozajmljenog novca. Naime, tada bi se nekretnina vratila njemu u vlasništvo.

Sam ugovor nije iščitao, već ga je kao i ranije ugovore i druge akte potpisao kod javnoga bilježnika.

Nakon određenog vremena, zaprimio je odluku suda iz koje je proizlazilo da je njegova nekretnina prešla u vlasništvo pravnog prednika trećetuženika te da on više nije vlasnik iste. Nezadovoljan takvim slijedom, jer njegova namjera uopće nije bila prodaja nekretnina i nikada se nikome nije obraćao s namjerom da ju proda, uputio se svjedoku Mitroviću da ga isti upozna sa takvim slijedom. Mitrović mu je u razgovoru rekao da neće biti nikakvih problema, da je njegova obaveza samo da podmiruje rate zajma i da kada zadnju ratu isplati da će se tada ponovno nekretnina prenijeti na njegovo ime.

Vezano za zaključeni ugovor o najmu, koji je zaključen istoga dana kada i kupoprodajni ugovor, naveo je da se uopće nije radilo o najmu, već da je kroz najamninu u stvari podmirivao ranije preuzeti zajam. Također, istakao je da mu nije bila namjera zasnovati najamni odnos s obzirom na činjenicu da je njegova obitelj imala riješeno stambeno pitanje, odnosno nekretninu u Krčini koja je bila formalno predmet kupoprodajnog ugovora.

Iako je cjelokupna situacija bila vrlo kompleksna te je rezultirala de facto gubitkom njegove nekretnine jer se pravni prednik trećetuženika upisao vlasnikom u zemljišnim knjigama, prvotuzitelj se izjasnio da se nije obraćao za pravnu pomoć odvjetniku već je to učinio tek u trenutku kada je u medijima stekao saznanje da su određeni ljudi, pa tako i svjedok Mitrović, zaposleni u kreditnom uredu pritvoreni u kaznenom postupku. Napomenuo je da je po struci strojobravar sa završenom osnovnom školom te da nije imao ikakvih saznanja o pravnoj problematici. U vrijeme potpisivanja ugovora bio je nezaposlen, obitelj je bila četveročlana i iziskivala je znatna novčana sredstva za život i sve je to bilo razlogom njegovom obraćanju kreditnom uredu i posljedično tome zaključenja citiranog pravnog posla.

Glede novčanih sredstava koje je sveukupno zaprimio na temelju zaključenog ugovora o zajmu tijekom 2008., 2010. i 2012., istaknuo je da je sveukupno zaprimio na ruke 82.000,00 kn, odnosno 40.000,00 kn, 14.000,00 kn i potom 5.000,00 kn. Za preostali iznos koji nije isplaćen s osnove preuzetog zajma, u kreditnom uredu mu je rečeno da se radi o troškovima ureda investitora te da je potrebno da ih on podmiri, zbog čega su mu "skinuti" od ugovorenog iznosa zajma. U svezi načina isplaćivanja, istakao je da je prilikom plaćanja rata dobivao uplatnice koje je ispunjavao. Radilo se o uplatnicama koje je dobivao u kreditnom uredu i nakon što bi ih podmirio u smislu isplate, tada bi svjedok Mitrović ispunio sadržaj uplatnice.

Saslušana drugotuziteljica, u svom je iskazu navela da je zajedno sa prvotuziteljem kao njegova supruga odlazila u kreditni ured vezano za pozajmicu te je bila prisutna kad je prvotuzitelj potpisivao ugovore i izvansudsku nagodbu. Istakla je da im je u to vrijeme bio potreban novac s obzirom da su se nalazili u teškoj materijalnoj situaciji, prvotuzitelj kao nezaposlena osoba, a ista kao zaposlenik sa vrlo malim primanjima. Kako su im prethodno banke odbile izdavanje kredita bili su prisiljeni obratiti se kreditnom uredu radi pozajmice.

Izričito upitana je li njezin suprug prethodno potpisivanju pravnih akata, kao i ona osobno, pažljivo pročitala sadržaj istih, navela je da se to činilo letimično, odnosno da zaključenu izvansudsku nagodbu iz 2012. prethodno potpisivanju ista uopće nije pročitala.

Način potpisivanja je bio takav da je svjedok Mitrović listao listove koje bi tužitelji potpisivali. Bilo joj je poznato da će daljnjih deset godina nakon zaključenog ugovora o zajmu iz 2008. biti u obvezi mjesečno isplaćivati rate u visini od 2.900,00 kn. Znala je, kao i suprug da im je s te osnove isplaćeno samo 40.000,00 kn koji iznos je suprug dobio na ruke, ali se kao i njezin suprug nije posebno raspitivala kada će i da li će biti isplaćen preostali iznos ugovorenog zajma.

U iskazu je navela da obitelj, a posebno njezin suprug kao titular vlasništva, nikada nije namjeravao prodavati nekretninu u Krčini gdje su isti živjeli, zbog čega nije uopće bila

upućena u zaključenje kupoprodajnog ugovora kojim je ista nekretnina otuđena pravnom predniku trećetuženika, već je to saznanje stekla prilikom dostave im rješenja suda.

Tijekom postupka saslušani svjedok Mario Kukec, sin tužitelja. i sudužnik iz Ugovora o zajmu zaključen 2. veljače 2010., u svojem iskazu je naveo da se njegova obitelj u kritično vrijeme nalazila u teškoj financijskoj situaciji zbog nagomilanih dugova. Prvotuzitelj je stoga odlučio uzeti zajam kako bi se dugovi isplatili i nešto uredila obiteljska kuća.

Istakao je da su tužitelji odlazili u kreditni ured i sami sve to dogovarali bez njegove prisutnosti. Sjećao se da je nekoliko puta dolazio u ured kada bi isti podmirivali rate zajma, međutim detaljnijih saznanja o svemu tome nije imao. Nikada nije pročitao pravne akte vezano za pozajmicu iako mu je bilo poznato da je otac na ruke temeljem zaključenog ugovora o zajmu zaprimio znatno manji iznos od navedenog u ugovoru, odnosno 40.000,00 kn. S vremenom je obveza vraćanja zajma tužiteljima bila previsoka te su zatražili smanjenje rata, zbog čega su upućeni na zaključenje novog ugovora koji je uslijedio u veljači 2010.

Glede zaključenja kupoprodajnog ugovora, svjedok je naveo da je stekao saznanje o postojanju istoga tek tijekom postupka pred sudom. Tužitelji nisu imali namjeru otuđiti nekretninu u kojoj je obitelj živjela, zbog čega je cijenio da prvotuzitelj nije uopće bio upoznat sa sadržajem zaključenog ugovora, odnosno da njime otuđuje nekretninu u kojoj obitelj živi. Nakon određenog vremena, započele su prijetnje ocu od trećih osoba da će obitelj iseliti iz navedene nekretnine, zbog čega su se obratili policiji te potom odvjetniku radi zaštite.

Svjedok Mitrović, u svojem je iskazu opisao način poslovanja kreditnog ureda u kojem je u kritično vrijeme bio zaposlen. Sjećao se tužitelja kao starijih klijenata kreditnog ureda kojem su se i ranije obraćali za financijsku pomoć. Prvotno se radilo o uredu SARS, potom Stratosferi, odnosno kasnije Morskom Leutu.

Tužitelji su prvotno dolazili u predmetni ured radi ostvarivanja "autozajma", a nakon nekog vremena bili su zainteresirani za leasing. Namjera im je bila da time zatvore postojeći hipotekarni kredit kojeg su podigli u jednom drugom kreditnom uredu.

Kako su bili zainteresirani za "leasing sistem", svjedok je naveo da im je predočio aplikaciju koju su oni ispunili, nakon čega je zatražio dobivanje autorizacije unutar 48 sati od potencijalnog investitora koji bi bio zainteresiran za plasiranje novčanih sredstava. Sjećao se da je interes pokazao pravni prednik trećetuženika koji je bio voljan plasirati novčana sredstva, zbog čega je o tome izvijestio tužitelje koji su isto prihvatili. Opetovano se radilo o hipotekarnom kreditu kojim sredstvima su tužitelji smatrali da će zatvoriti ranije postojeći hipotekarni kredit ostvaren kod druge pravne osobe.

Izričit je bio u kazivanju da su se tužitelji osobno kod njega informirali o samom sistemu leasinga, da su ponudu koja im je bila predočena proučili i potom je prihvatili.

U iskazu je detaljno opisao način rada u slučajevima kada bi investitor odlučio plasirati novčana sredstva, slijedom čega bi klijenti realizirali hipotekarni kredit. Prvotno bi bila učinjena procjena nekretnine čije troškove je podmirivao klijent, a ukoliko klijent kao

budući zajmoprimatelj ne bi imao novčanih sredstava za podmirenje navedene stavke ili drugih troškova, tada bi investitor učinio jednu kratkoročnu pozajmicu koja je trebala u potpunosti se podmiriti u trenutku davanja novog kredita. Radilo se de facto o određenom sredstvu osiguranja u slučajevima ukoliko se zajam ne bi vratio. U konkretnom slučaju kod tužitelja je to bila upravo nekretnina u kojoj je obitelj živjela.

Ukoliko bi investitor prihvatio sredstvo osiguranja, tada bi se pristupilo zaključenju ugovora u kojem bi se dogovorile sve potrebne stavke. Kazujući o vrsti takvog ugovora naveo je da se radilo o ugovoru o najmu kojim bi bio kroz najamninu utvrđen povrat i ispunjenje obveze zajmoprimatelja.

Izričit je bio u kazivanju da je klijentima sve bilo dobro objašnjeno, pa tako i tužiteljima, da su isti proučili cjelokupni slijed kojeg je valjalo izvršiti te da su prihvatili i potpisali sve predložene akte. Pojasnio je da je investitor u konkretnom slučaju tražio da se zaključi kupoprodajni ugovor ne u smislu klasične kupoprodaje, već u smislu novčanih sredstava danih tužiteljima, a na što su isti pristali. Objašnjeno im je da će zaključenjem toga ugovora nekretnina koju su oni založili postati vlasništvo investitora, da će isti plaćati mjesečne rate u vidu najma, zbog čega je i zaključen daljnji ugovor o najmu iste nekretnine, kako bi na taj način kroz najam isplatili određeni novčani iznos i time u potpunosti ispunili svoje obveze spram investitora. U toj situaciji, investitor bi u vremenskom nastavku zaključio novi ugovor o kupoprodaji kojim bi prenio na klijente, u konkretnom slučaju na prvotuzitelja vlasništvo predmetne nekretnine.

Pojasnio je da je klijentima, pa tako i tužiteljima, uvijek pružena mogućnost izbora različitih ponuda, odnosno ponuda klasičnog hipotekarnog kredita sa založenom nekretninom, fiducijar, odnosno "leasing sistem". Najviše novaca ostvarivalo se putem "leasing sistem"-a za klijente, dok je najmanje "nosio" hipotekarni kredit. Klijenti su sami birali ponudu koja im je najviše odgovarala.

U slučaju prihvaćanja "leasing sistem"-a, a što su tužitelji i prihvatili, sa klijentima se odlazilo sa svim primjercima ugovora kod javnog bilježnika kako bi se ugovori ovjerili u smislu solemizacije. Plastično je objasnio da bi se u kreditnom uredu prvotno zatvarali svi prethodni zajmovi, nakon čega bi se predao primjerak ugovora te potvrda o zatvaranju prethodnih zajmova. Potom bi im se isplaćivao novac. Pojasnio je da je sa tužiteljima osobno "prošao sve ugovore", isti su ih potpisali ne ističući nikakvu zadržku. Radilo se o dobrim klijentima koji su redovito plaćali svoje obveze te nije smatrao da će uslijediti određene poteškoće.

Glede mehanizma isplate koji se uvijek koristio, svjedok je naveo da ukoliko bi se primjerice radilo o pozajmici 100.000,00 kn, tada bi se klijentu isplatio iznos od 80.000,00 kn, dok je preostalih 20.000,00 kn bila provizija ureda. Ukoliko klijent u slučaju potrebe procjene nekretnine ne bi osobno podmirio takav trošak, tada bi se od dobivenog zajma odbio i trošak procjene nekretnine. Ukoliko se radilo o klijentu koji je već imao prethodnih obveza isplate, tada bi se od dobivenog zajma u visini od 100.000,00 kn klijentu isplatio iznos umanjen za nepodmirenu prethodnu obvezu. Glede isticanja provizije ureda, istakao je da se stranci izdavao račun, odnosno potvrda na kojem je točno stajala svaka stavka koja je naplaćena.

U slučaju zaključenja kupoprodajnog ugovora kao jedne vrste osiguranja plasmana investitora, izričito upitan naveo je da bi se prodavateljima isplatila kupoprodajna cijena, ali uvijek umanjena za iznos provizije ureda te eventualno postojeće dugovanje po prethodnim obvezama, kao što je to bio slučaj kod tužitelja.

Izričito upitan, je li prava volja stranaka, posebno klijenata, bila izražena u predmetnim ugovorima o kupoprodaji nekretnine, a koja bi se odnosila na otuđenje nekretnine i stjecanje vlasništva iste, svjedok je izričito u iskazu naveo da to nije bila prava volja stranaka ugovora već da se radilo o određenoj vrsti osiguranja investitora koji je plasirao novčana sredstva kroz zajam. Po izvršenju obveze povrata novca s osnove zajma klijentu bi se "vratila nekretnina" u vlasništvo.

Iskaze saslušanih tužitelja, kao i iskaz saslušanog svjedoka Maria Kukec, ovaj sud je prihvatio u cijelosti istinitim i životnim.

Iskaz saslušanog svjedoka Mitrović, ovaj sud je cijenio objektivnim i istinitim, neovisno o činjenici da je svjedok suprotno sadržaju pozitivnih propisa koji reguliraju institut hipotekarnih kredita, kupoprodaje, različito objašnjavao sadržaj takvih pravnih poslova i posljedično isprava koje se prilikom zaključenja istih sačinjavaju, a to stoga jer je time isključivo iznosio način poslovanja kreditnih ureda u kojima je isti bio u kritično vrijeme zaposlen, a kojima su se obraćali tužitelji, što je imalo za posljedicu zaključenje različitih pravnih poslova iz kojih proizlaze sporne isprave.

Na temelju provedenih personalnih dokaza, kao i uvidom u ranije citirane ugovore u kojima je kao ugovaratelj sudjelovao prvotuzitelj, odnosno drugotuziteljica, utvrđeno je, što nisu niti sporili tuženici, da su prvotuzitelj, odnosno naknadno oba tužitelja, potpisali ranije citirane isprave u vidu zaključenog Ugovora o zajmu iz 2008., 2010., 2012., Izvansudske nagodbe 2011. i 2012., odnosno Ugovor o kupoprodaji te Ugovor o najmu tijekom 2011. Predmetni akti ovjereni su od strane javnoga bilježnika, što također nije sporno između stranaka.

S obzirom na opsežnost akata koje su tužitelji osporavali u postavljenom zahtjevu, u daljnjem tijeku ovosudnog obrazloženja, uslijedit će analiza pojedinačnih istovrsnih akata kao rezultat zaključenja pojedinog pravnoga posla između stranaka.

Prvotuzitelj je u tri navrata u različitim vremenskim razdobljima zaključio ugovor o zajmu i to prvotno sa prvotuženikom Francom Kociper (2008.), potom sa drugotuženikom Kristianom Ivanom Rodriguez (2010.), da bi zadnji ugovor o zajmu zaključio sa četvrtotuženikom Brandnom Alvarodom (2012.).

Isticanje činjenice da bi osnivač pravnog prednika trećetuženika prisutan u suvlasničkoj strukturi pravne osobe naziva STRATOSFERA, kojem subjektu je u određenom vremenskom razdoblju od strane prvotuzitelja vršeno plaćanje određenih novčanih sredstava, ovaj sud nije smatrao relevantnom činjenicom za ocjenu da bi se u konkretnom slučaju radilo o ništetnim ispravama.

Prvotužitelj je citirane ugovore o zajmu zaključio sa različitim zajmodavateljima i to fizičkim osobama. U istim su skladno propisanom institutu ugovora o zajmu ugovorne strane ugovorile prava i obveze koja proizlaze iz takve vrste pravnoga posla.

Isticanje tužitelja da bi se u konkretnom slučaju radilo o ispravama koje su nastale kao rezultat zaključenih pravnih poslova obuhvaćenih zahtjevom, a koje su zaključile različite osobe vrlo dobro razvivši poslovnu suradnju te baveći se davanjem zajmova građanima koji imaju obilježja nesrazmjerne imovinske koristi, o čemu da govori i činjenica da je protiv jednog od tuženika pokrenut i kazneni postupak povodom takvih radnji, ovaj sud nije smatrao osnovanim.

Naime, iz ranije citiranih ugovora o zajmu, ugovora o kupoprodaji, odnosno ugovora o najmu, kao i zaključenih izvansudskih nagodba proizlazi da su tužitelji, odnosno sam prvotužitelj, zaključivali pravne poslove sa različitim fizičkim osobama, odnosno dijelom pravnom osobom. Takav slijed ne može voditi zaključku da se radilo o formalno povezanim osobama koje su razvile određenu poslovnu suradnju na štetu građana.

Tužitelji nisu dostavili niti jedan, po ovom sudu relevantan dokaz koji bi govorio u prilog udruživanja takvih osoba čija točna svrha bi bila stvaranje određene organizacije radi bavljenja sklapanjem lihvarskih ugovora. Činjenica da je protiv pravnog prednika trećetuženika, pravne osobe NOVA KARAKA d.o.o. iz Rijeke pokrenut tijekom vremena kazneni postupak u kojem je donesena i odluka o oduzimanju imovinske koristi, ne može voditi zaključku da bi s obzirom na činjenicu zaključenja izvansudske nagodbe iz 2012., odnosno ugovora o kupoprodaji i ugovora o najmu iz 2011. sa ovdje tužiteljima, odnosno prvotužiteljima, to vodilo zaključku o stvaranju takve organizacije.

Mišljenje je ovoga suda da je prilikom ocjene osnovanosti postavljenog tužbenog zahtjeva tužitelja u odnosu na utvrđivanje ništetnosti i neproizvođenja pravnog učinka taksativno navedenih isprava, potrebno sagledati pravnu valjanost svake pojedinačne isprave koja predstavlja rezultat zaključenog pravnog posla između ugovornih strana, a ne sveukupno sagledavati sve isprave koje su proizašle iz određene aktivnosti tužitelja sa različitim tuženicima u različitim vremenskim periodima.

Također, ovaj sud nije smatrao osnovanim isticanje tužitelja da bi se u konkretnom slučaju potraživanje zajmodavaca konstantno ustupalo trećim osobama, a o čemu tužitelji kao zajmoprimci ne bi bilo obaviješteni u smislu odredbe članka 82. ZOO-a.

U konkretnom slučaju iz cjelokupne dokumentacije koju su podastrijeli tužitelji, a što ispravno ističu tuženici, ne proizlazi zaključenje ugovora o cesiji kojima bi potraživanja vjerovnika iz određenog ugovora o zajmu bila ustupljena trećoj osobi koja bi preuzela sva prava iz ugovornog položaja vjerovnika.

Činjenica da su tužitelji, odnosno prvotužitelj, kronološki gledano u različitim vremenskim razmacima zaključivali određene pravne poslove, odnosno 2008. ugovor o zajmu nakon čega je uslijedio daljnji ugovor o zajmu 2010. te potom 2012. zadnji ugovor o zajmu,

ne može voditi zaključku da se radilo o cesiji. Naime, radilo se o pravnim poslovima koje je tužitelj zaključio sa različitim tuženicama kao fizičkim osobama.

U odnosu na zaključeni ugovor o kupoprodaji, odnosno ugovor o najmu kojeg su tužitelji, odnosno prvotuzitelj, zaključili tijekom 2011., valja istaći da su takvi pravni poslovi zaključeni sa pravnim prednikom trećetuženika koji uopće nije sudjelovao pri zaključenju citiranih ugovora o zajmu koje je zaključio prethodno tome, kao i naknadno, osobno prvotuzitelj u ulozi zajmoprimatelja.

Niti zaključenje izvansudske nagodbe između tužitelja i drugotuženika, odnosno pravnog prednika trećetuženika tijekom 2011., odnosno 2012., po mišljenju ovoga suda ne ukazuju na izvršen ustup potraživanja, zbog čega se tužitelji neosnovano pozivaju na odredbu članka 82. ZOO-a.

Iz iskaza saslušanog svjedoka Daria Mitrovića, zaposlenika u određenim kreditnim uredima u kritično vrijeme, utvrđeno je da je prvotuzitelj već prethodno bio klijent takvih kreditnih ureda u kojima je uzimao pozajmice, pa tako i prilikom kupnje osobnog vozila. Također, iz iskaza saslušanog svjedoka Mitrović utvrđeno je da se prvotuzitelj prethodno zaključenju ovdje spornih akata (ugovora o zajmu) interesirao o mogućnostima ostvarivanja novčanih sredstava te je iz objašnjenja svjedoka Mitrovića, koji je bio upoznat sa načinom poslovanja "zainteresiranih investitora" i time stekao saznanje o različitim "modelima" uzimanja pozajmice.

Iz iskaza saslušanog prvotuzitelja koji je bio direktno involviran u zaključene ugovora o zajmu kao zajmoprimatelja utvrđeno je da je isti iskazivao potrebu za određenim novčanim sredstvima te da je prihvatio istaknute ponude zajma različitih zajmodavatelja na čije uvjete je isti pristao.

Činjenica da prvotuzitelj nije osobno pregovarao sa drugom ugovornom stranom te da ju nije uopće upoznao, s obzirom na utvrđen način podizanja takve vrste zajmova nije od utjecaja bio na valjanosti zaključenog pravnoga posla, pa niti na pravnu valjanost pobijanih ugovora o zajmu koji je iste zaključio tijekom 2008., 2010. te 2012. sa prvotuženikom, drugotuženikom i četvrtotuženikom.

Naime, kao što je utvrđeno tijekom postupka, a nije osporeno od strane tužitelja, svjedok Mitrović je imao potrebnu punomoć temeljem koje je zastupao interese druge ugovorne strane kao zajmodavatelja. Po mišljenju ovoga suda zaključenjem takvih ugovora, a nakon što se prvotuzitelj informirao kod svjedoka Mitrović o mogućem zaključenju istih, isti je pristao da zaključi pravni posao sa osobom koju niti u trenutku pregovaranja, a niti u trenutku potpisivanja ugovora nije upoznao. Takav slijed ne utječe na pravovaljanost zaključenog pravnog posla, a niti na pravovaljanost same isprave, u konkretnom slučaju ugovora o zajmu iz 2008., 2010. i 2012.

Iz stranačkog iskaza prvotuzitelja, utvrđeno je da je prvotuzitelj predmetne akte (ugovori o zajmu) vlastoručno potpisao, da mu je predana cjelokupna dokumentacija u vidu

primjeraka solemiziranih ugovora, kao da je isti zaključenjem predmetnih ugovora preuzeo na sebe određene obveze koje se temelje na ugovoru i nisu protivne zakonu.

Prvotuzitelj je u iskazu naveo da je određene ugovore o zajmu pročitao prethodno zaključenju ugovora, dok je neke samo letimično pogledao prethodno potpisivanju. Njegovo kazivanje da se potpisivanje vršilo u uredu javnog bilježnika prethodno ovjeri te da je bilo puno takve dokumentacije, ne može voditi zaključku da isti ne bi bio u mogućnosti detaljno iščitati ugovorne odredbe i s tim u svezi utvrditi ugovorena prava, ali i obveze ugovornih strana.

Posebno valja napomenuti, da je prvotuzitelj u kritično vrijeme bio osoba koja je već bila upoznata sa načinom takvog poslovanja određenih investitora koji su pozajmljivali novčana sredstva i uz povrat istih temeljem ugovora potraživali i isplatu sporednih davanja u vidu kamata.

Isticanje prvotuzitelja da nakon zaključenja predmetnog ugovora o zajmu sa prvotuženikom tijekom 2008., odnosno drugotuženika 2002. te četvrtotuženikom 2012. ne bi realiziralo ugovorenu pozajmicu s obzirom da bi mu u uredu bio predan znatno manji novčani iznos od navedenog u ugovorima o zajmu, ovaj sud cijeneći načelo tereta dokazivanja nije smatrao osnovanim.

Tužitelj ničim nije dokazao primitak manjeg iznosa od realizirane pozajmice, dok je tužena strana isticala upravo primitak navedenog iznosa koji je bio ugovoren između ugovornih strana citiranih ugovora o zajmu, kao i činjenicu da je takav slijed i naveden u ugovoru kojeg je osobno potpisao prvotuzitelj.

Uvidom u navedene Ugovore o zajmu zaključene u prosincu 2008. odnosno u veljači 2010, te u veljači 2012., proizlazi da je ugovorima stipulirano kako je korisnik zajma primio pozajmljeni iznos prilikom potpisa samoga ugovora te da isti to svojim potpisom i potvrđuje.

Podredno se ističe da se prvotuzitelj u predmetnim ugovorima obvezao kao korisnik zajma podmiriti sve troškove u svezi ugovora, kao što su javnobilježnički troškovi, troškovi uknjižbe založnog prava na nekretninama, kao i svi ostali troškovi u svezi sklapanja i ispunjenja obveza po samome ugovoru.

U tom smjeru je i isticanje svjedoka Mitrovića koji je istaknuo da je prvotuzitelj kao ugovorna strana bio upoznat, jer mu je to razjašnjeno u uredu, da je u obvezi podmiriti troškove provizije ureda koji je "pronašao investitora", odnosno zajmodavatelja, odnosno troškove procjene nekretnine radi upisa založnog prava u zemljišnim knjigama, a o čemu se izdavala potvrda. Takva dokumentacija je priložena u spis.

Iz iskaza prvotuzitelja, kao i svjedoka Kuček, utvrđeno je da je prvotuzitelj u vrijeme zaključenja prvotnog Ugovora o zajmu 2008., kao i Ugovora o zajmu 2010., bio vlasnikom vrijednije imovine – nekretnine u kojoj je obitelj tužitelja stanovala. Prvotuzitelj je bio nezaposlen, dok je drugotuziteljica, iako zaposlena, ostvarivala mala materijalna primanja.

Novčana sredstva ostvarena navedenim pravnim poslovima iz 2008. i 2010., prema kazivanju svjedoka Kukec, sina tužitelja, bila su potrebna obitelji radi podmirenja postojećih dugova, kao i radi uređenja obiteljske kuće u kojoj se živjelo.

Tužitelji su sve navedene isprave koje su proizašle iz zaključenih pravnih poslova (ugovori o zajmu, ugovor o kupoprodaji, ugovor o najmu, izvansudska nagodba) cijenili ništetnim, smatrajući da su proizašli iz zelenaških ugovora te prividnih simuliranih poslova zaključenih sa različitim tuženicima, a koje isprave su kao takve ništetne.

U odredbi članka 322. stavak 1. ZOO-a, zakonodavac je propisao da je ugovor protivan Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima ili moralu društva ništetan, osim ako cilj povrijeđenog pravila ne upućuje na neku drugu pravnu posljedicu ili ako zakonom u određenom slučaju nije propisano nešto drugo.

Člankom 329. stavak 1. istoga zakona, propisan je ništetni ugovor kao ugovor koji netko koristeći se stanjem nužde ili teškim materijalnim stanjem drugog, njegovim nedovoljnim iskustvom ili lakomislenošću, odnosno zavisnošću ugovori za sebe ili nekog trećeg korist koja je u očitom nerazmjeru s onim što je on drugome dao ili učinio ili se obvezao dati ili učiniti.

Da bi zaključen ugovor bio zelenaški na strani iskorištene osobe moraju postojati određene nepovoljne okolnosti koje su je prisilile da pristane na sklapanje ugovora s očitim nerazmjerom vrijednosti činidbe i protučinidbe na svoju štetu, a to je stanje nužde ili teško materijalno stanje, nedostatak određenih osnovnih imovinskih dobara, ilisredstava nužno potrebnih za život ili život njegove obitelji ili njemu bliskih osoba.

U konkretnom slučaju, kao što je ranije navedeno, u predmetnim Ugovorima o zajmu koje je zaključio prvotuzitelj 2008, 2010., odnosno 2012, proizlazi da je navedeni pravni posao regulirao uobičajena prava i obveze koje proizlaze iz instituta ugovora o zajmu koji je zakonodavac propisao odredbom članka 499. ZOO-a. Glavni elementi navedenog ugovora su davanje, odnosno primanje zajma, u čemu je i vidljiva realizirana pravna volja stranaka. Osim glavnih obilježja navedenog građansko pravnog instituta, ugovoreni su i sporedni elementi, kao što su trenutak ispunjenja obveze, odnosno obveza isplate sporednih davanja u vidu kamata (članak 500. ZOO-a), regulacija pitanja naknade troška eventualno nastalih u svezi predmetnog pravnog posla, kao i način isplate ugovorene pozajmljene svote.

U predmetnim ugovorima su točno naznačeni sudionici ugovora, ugovori su potpisani i solemizirani te stoga ovaj sud cijeni da u konkretnom slučaju nisu utvrđeni elementi koji bi ukazivali da bi navedeni ugovori bili zaključeni protivno Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima ili moraju društva, a što bi za posljedicu imalo njihovu ništetnost.

S obzirom na isticanje tužitelja da bi u konkretnom slučaju se radilo o posebnoj vrsti ništetnih ugovora temeljenih na odredbi članka 329. stavak 1. ZOO-a, ovaj sud je osim utvrđivanja je li do zaključenja citiranih ugovora o zajmu došlo koristeći se stanjem nužde, odnosno teškim materijalnim stanje prvotuzitelja te njegovim nedovoljnim iskustvom, lakomislenošću ili zavisnošću, bio pozvan utvrđivati je li u takvim situacijama prvotuzitelj

ugovorio za sebe ili nekog trećeg, korist koja je u očitom nerazmjeru s onim što je on drugome bio pozvan učiniti u smislu povrata zajma sa ugovorenim sporednim davanjima.

Na temelju provedenih dokaza tijekom postupka, sud nije utvrdio da bi se prvotuzitelj nalazio u stanju nužde ili u teškom materijalnom stanju, da bi isti bio nedovoljno iskusan, lakomislen ili u određenoj zavisnosti.

Kao što je ranije navedeno u ovosudnom obrazloženju, prvotuzitelj je već i ranije, kako je to isticao svjedok Mitrović, bio klijent ovakve vrste kreditnih ureda te je i ranije zaključivao ovakvu vrstu pravnog posla pozajmljujući od "određenih investitora" određena novčana sredstva. Isti je bio upoznat sa načinom plasiranja novčanih sredstava, kao i s činjenicom da navedena novčana sredstva valja vratiti zajedno sa sporednim davanjima koja su bila određena u citiranim ugovorima.

Iako se radilo po mišljenju ovoga suda o dosta visokim davanjima, prvotuzitelj je kao ugovorna strana prihvatio takve uvjete i pristao zaključivši ugovor, na povrat navedenih sredstava sa isplatom ugovorenih sporednih davanja.

Iako je u činjeničnom supstratu tužbe isticano da uslijed nemogućnosti povrata zajma sa sporednim davanjima nakon zaključenih ugovora o zajmu iz 2008. te 2010., se isti obratio kreditnom uredu radi "smanjenja rata" jer više nije bio u mogućnosti podmirivati mjesečne rate, pri tome ističući da je njegov prijedlog prihvaćen i zaključen novi pravni posao, isto nije tijekom postupka dokazano niti predloženjem daljnjeg ugovora ili bilo kojeg drugog dokumenta.

Iz dokumentacije koja prileži spisu, isključivo se može zaključiti da je prvotuzitelj s obzirom na svoje potrebe, prvotno zaključio Ugovor o zajmu 2008. sa prvotuženikom te potom očito u potrebi za daljnjim novčanim sredstvima zaključio sada daljnji ugovor o zajmu sa drugom fizičkom osobom (drugotuženikom) koji je realiziran 2010. Nakon dvije godine od tog razdoblja (2012.), prvotuzitelj opetovano zaključuje istu vrstu pravnog posla sada sa četvrtotuženikom i pozajmljuje daljnja novčana sredstva.

Iz navedenoga slijeda ne može se utvrditi isticanje tužitelja koji se poziva na navedenu zakonsku odredbu u smislu postojećeg stanja nužde ili teške materijalne situacije. Valja istaći da je u to vrijeme tužitelj, iako nezaposlen, bio vlasnikom vrijednije imovine u vidu nekretnine – kuće s okućnicom. Drugotužiteljica je bila zaposlena te je ostvarivala određena novčana sredstva potrebna za život.

Isticanje prvotuzitelja da bi navedeni pravni poslovi – ugovori o zajmu bili zaključeni od uslijed njegove teške materijalne situacije, s obzirom da nije bilo dovoljno sredstava za podmirenje osnovnih životnih potreba, tijekom postupka nije dokazano.

Valja istaći da je sin tužitelja, svjedok Mario Kuček, kao osoba upoznata sa obiteljskim prilikama tužitelja, navela da je obitelj imala određena dugovanja koja su opterećivala financijsku situaciju te da im je namjera bila podmiriti navedene dugove i urediti obiteljsku kuću. Radi se o aktivnosti koja se ne može podvesti pod podmirenje osnovnih životnih potreba.

Stoga ovaj sud cijeni da tužitelji nisu dokazali da bi prvotuzitelj prilikom zaključenja ranije citiranih ugovora o zajmu, to učinio s obzirom na tešku materijalnu situaciju ili da bi isti bio nedovoljno iskusan, lakomislen ili zavistan.

Kada bi bilo utvrđeno suprotno, tada bi bilo potrebno utvrđivati postojanje nesrazmjerne imovinske koristi koju je bilo moguće utvrditi kroz provođenje dokaza financijskim vještačenjem.

Međutim, ovaj sud cijeni da na temelju provedenog vještačenja nije bilo moguće utvrditi navedeni slijed.

U svom nalazu i mišljenju, kao i u daljnjim očitovanjima tijekom postupka, stalni sudski vještak dipl. oec. Ivan Marenčić u svom je nalazu prvenstveno istakao manjkavost dokumentacije na temelju koje bi bio u mogućnosti odgovoriti u cijelosti na postavljenu zadaću suda. Pri tome je decidirano istaknuo da bi bilo moguće izjasniti se o količini novčanih iznosa koji je s osnove glavnice i kamate prvotuzitelj isplatio različitim tuženicima. Po vještaku bilo je potrebno priložiti sve uplatnice na kojima će biti vidljivi iznosi i datumi uplata prvotuzitelja kao zajmoprimate. Posebno je napomenuo da bi bilo potrebno sagledati i planove otplate ugovorenih pozajmica iz kojih bi bili vidljivi dospjeli dijelovi ugovorenih anuiteta po osnovi glavnice i dijelom anuiteta koji proizlaze iz ugovorene redovne kamate, što je u konkretnom slučaju izostalo.

Stoga je vještak u nalazu izričito naveo da je na temelju priložene dokumentacije (list 12 – 51, 126, 136 – 139, 155 – 160 spisa) moguće samo djelomično odgovoriti na postavljenu zadaću.

U svom zaključku, iako vještak fragmentarno iznosi određenu kalkulaciju, na kraju ističe da zbog nedostajućih uplatnica o izvršenim uplatama o preuzetim zajmovima u kojima bi bili naznačeni datumi i iznosi uplata, nije moguće utvrditi iznos ugovorene zatezne kamate do dana dospijeca u pojedinim ugovorima o zajmu, zbog čega nije moguće odgovoriti na pitanje koliko je prvotuzitelj i s koje osnove (glavnice i kamata) platio tuženicima, odnosno koliko je ukupni ostatak duga po pojedinim ispravama.

U tom smjeru je i daljnje očitovanje vještaka od 15. rujna 2017.

Sud je u tom segmentu nalaz i mišljenje stalnog sudskog vještaka, kao i njegovo očitovanje tijekom postupka cijenio, s obzirom da je vještak dao logičku argumentaciju posebno svoga zaključka, a koja se odnosi na nemogućnost očitovanja na dobivenu zadaću.

Dio nalaza i mišljenja u kojem je vještak iscrpno iznio izračun temeljeći ga na svakom pojedinom ugovoru o zajmu kojeg je prvotuzitelj zaključio sa prvotuženikom, drugotuženikom, odnosno četvrtotuženikom, ovaj sud nije prihvatio.

To iz razloga jer je vještak cijevši dokumentaciju prilikom izračuna cijenio činjenicu da bi prvotuzitelju na ruke bilo isplaćeno 44.000,00 kn prema zaključenom Ugovoru o zajmu iz 2008., prema Ugovoru o zajmu iz 2010. iznos od 99.509,00 kn, dok temeljem Ugovora o

zajmu iz 2012. bi mu bio isplaćen iznos od 5.000,00 kn, iako takva činjenica nije dokazana tijekom postupka.

Radi se isključivo o kazivanju aktivno legitimirane strane i sadržaju iskaza prvotuzitelja koji u trenutku izrade nalaza i mišljenja vještaka nije bio ocijenjen od strane suda, pa se stoga takvo kazivanje nije moglo uzreti u obzir kao dokazanu činjenicu tijekom postupka prilikom iznjetoga izračuna.

Međutim, takav slijed po mišljenju ovoga suda ne utječe na iznijeti zaključak vještaka u kojem se navodi nemogućnost utvrđivanja ukupnih davanja, odnosno isplate s obzirom na manjkavost dokumentacije koja prileži spisu.

Valja istaći da sud tijekom postupka utvrđuje stranačku istinu, a ne materijalnu istinu te da je upravo stranka, u konkretnom slučaju tužitelj, koja ističe postojanje određene činjenice pozvana pružiti dokaz o tome sudu. Upravo su tužitelji bili pozvani dostaviti svu relevantnu dokumentaciju koja bi se predočila vještaku radi cjelokupnog odgovora vještaka na zadanu zadaću. Suprotno tome tužitelji su kako u tužbi, tako i tijekom postupka u svojim podnescima isticali svoje viđenje cjelokupne situacije preuzetih obveza i izvršenih plaćanja te vršili određene kalkulacije koje ničim nisu dokazane u vidu materijalnih dokaza.

Ovdje valja istaknuti da tuženik ne prihvaćajući nalaz i mišljenje stalnog sudskog vještaka je ukazao na potrebu provođenja dokaza daljnjim financijskim vještačenjem, što sud nije prihvatio.

Mišljenje je ovoga suda da bi provođenje takvog dokaza imalo za posljedicu znatno povećanje troškova postupka, a što je protivno načelu ekonomičnosti postupka, tim više što se prilikom novog vještačenja vještaku ne bi moglo podastrijeti svu relevantnu dokumentaciju potrebnu za izradu nalaza s obzirom da ista ne prileži spisu, a o čemu se detaljno izjasnio u svom mišljenju vještak Marenčić.

Slijedom navedenog, a cijeneći načelo tereta dokaza, ovaj sud smatra da tužitelji nisu dokazali očiti nerazmjer između primljenog, odnosno učinjenoga kada govorimo o preuzetim obvezama i pravima ugovornih strana iz ranije citiranih ugovora o zajmu koje je prvotuzitelj zaključio tijekom 2008, odnosno 2010. te 2012. sa prvotuženikom, drugotuženikom i četvrtotuženikom.

Slijedom navedenog, u tom dijelu valjalo je odbiti dio tužbenog zahtjeva tužitelja koji se odnosi na utvrđenje ništavim Ugovora o zajmu zaključenog 11. prosinca 2008., Ugovora o zajmu zaključenog 2. veljače 2010. te daljnjeg Ugovora o zajmu zaključenog 13. veljače 2012., kojim ispravama su finalizirani pravni poslovi zaključeni između prvotuzitelja te prvotuženika, odnosno drugotuženika i četvrtotuženika

Cijeneći sadržaj Izvansudske nagodbe koju je prvotuzitelj zaključio sa drugotuženikom 28. lipnja 2011., ovaj sud suprotno navodima tužitelja ne smatra da bi se radilo o ništetoj ispravi koja slijedom toga ne proizvodi pravne učinke, s obzirom da bi sadržajno ista bila protivna Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima ili moralu društva. Također, ovaj sud cijeni da u konkretnom slučaju nisu ispunjeni uvjeti iz odredbe

članka 285. stavak 1. ZOO-a, u kojoj odredbi je zakonodavac regulirao institut simuliranog pravnog posla, a pri čemu bi valjalo cijeliti i odredbu članka 157. stavak 2. ZOO-a.

U odredbi članka 285. ZOO-a zakonodavac je propisao stavkom 1. citiranog članka da prividan ugovor nema učinka među ugovornim stranama, dok je u stavku 2. propisano da ukoliko prividni ugovor prikriva neki drugi ugovor, tada taj drugi vrijedi ako je udovoljeno pretpostavkama za njegovu pravnu valjanost. U odredbi članka 157. citiranog zakona regulirana je nagodba o nevaljanom pravnome poslu gdje se u stavku 2. citirane zakonske odredbi propisuje da je ništetna nagodba o ništetnom pravnom poslu i kad su ugovaratelji znali za ništetnost i htjeli je nagodbom otkloniti.

U odredbi članka 158. ZOO-a propisana je ništetnost nagodbe gdje se ističe da je nagodba ništetna ako je zasnovana na pogrešnom vjerovanju obaju ugovaratelja da postoji pravni odnos koji u stvari ne postoji, i ako bez tog pogrešnog vjerovanja ne bi među njima bilo ni spora ni neizvjesnosti.

Predmetnu izvansudsku nagodbu zaključio je prvotужitelj sa drugotужenikom, nakon što je vremenski prethodio između istih stranaka tijekom 2010. zaključen ugovor o zajmu.

U navedenoj Izvansudskoj nagodbi zaključenoj 28. lipnja 2011. naveden je dogovor između stranaka nagodbe.

U stavku 1. nagodbe se navodi konstatacija suglasnosti stranaka da zbog kašnjenja zajmoprimca je zajam bio na pravilan način prekinut te je zajmoprimac dužan ga platiti u cijelosti sa pripadcima. Dalje se navodi konstatacija da je isti isplaćen 2. veljače 2010. u iznosu od 160.000,00 kn u cijelosti. Stavkom 2. citirane nagodbe stranke suglasno ističu da je zajmoprimatelj sve do dana zaključenja nagodbe uplatio iznos od 25.714,00 kn te da zbog potrebe zaključenja daljnjeg ugovora o zajmu kod drugog investitora zajmoprimatelj se obvezuje predati brisovno očitovanje zajmoprimatelju kada iznos zajma bude u cijelosti plaćen. Stavkom 3. citirane nagodbe zajmoprimatelj se obvezuje u roku od dva dana od zaključenja nagodbe isplatiti novčani iznos s osnova dugovanja u visini od 119.990,00 kn.

Iz sadržaja navedene nagodbe razvidno je, a što je i izričito navedeno u stavku 2. iste, da je namjera zaključenja nagodbe bilo omogućavanje brisanja tereta na nekretnini u vlasništvu tada prvotужitelja, a za što je bilo potrebno da drugotужenik, kao stranka izvansudske nagodbe izda brisovno očitovanje.

Iako iz sadržaja predmetne izvansudske nagodbe nije razvidan identitet ugovora o zajmu kojeg su stranke zaključile, kao niti činjenica da bi temeljem takvog pravnoga posla kao sredstvo osiguranja bilo upisano založno pravo u korist drugotужenika kao stranke izvansudske nagodbe na nekretnini u vlasništvu prvotужitelja, iz cjelokupne dokumentacije koja prileži spisu moguće je zaključiti da se radi o zajmu kojeg je prvotужitelj 2010. zaključio sa drugotужenikom, kao i da je upravo drugotужenik osigurao svoju tražbinu iz navedenog pravnog posla upisanim založnim pravom u zemljišnim knjigama na nekretnini tada u vlasništvu prvotужitelja.

Da je tome tako, kazuje činjenica da je prvotužitelj iako sklon učestalom zaključivanju različitih pravnih poslova sa različitim pravnim subjektima, sa drugotuženikom zaključio isključivo jedan Ugovor o zajmu 2010. i to u iznosu od 160.000,00 kn kako se i navodi u stavku 1. izvansudske nagodbe te je upravo na temelju navedenog pravnoga posla u zemljišnim knjigama na nekretnini u njegovom vlasništvu u teretovnici bilo upisano 5. veljače 2010. pravo zalogu za navedeni iznos istaknut u valuti kao i u ugovoru o zajmu i to u korist drugotuženika.

Valja istaći da je 27. listopada 2011. uknjiženo u zemljišnim knjigama brisanje prava zalogu na temelju brisovnog očitovanja od 19. rujna 2011. u korist drugotuženika a što je sve u skladu sa ranijim sadržajem zaključene izvansudske nagodbe.

Stranka je podastrijela dokumentaciju iz koje je razvidno da je prvotuženik potpisao uplatnicu broj 211559 28. lipnja 2011. kada je i zaključena izvansudska nagodba, a iz koje proizlazi izvršena uplata radi "zatvaranja zajma" u iznosu od 119.990,00 kn. Radi se upravo o iznosu koji je u navedenoj izvansudskoj nagodbi i naveden u stavku 3. kao obveza prvotužitelja kao zajmoprimatelja kako bi se realizirala svrha zaključenja nagodbe, odnosno izdavanje brisovnog očitovanja drugotuženika kao zajmoprimatelja radi raspoloživosti nekretnine u vlasništvu tužitelja bez tereta.

Iako u predmetnoj uplatnici nije navedena oznaka zajma na koji se odnosi uplata, valja istaći da cijeneći vrijeme potpisivanja isplatnice, kao i vrijeme zaključenja izvansudske nagodbe, a cijeneći stavak 3. iste, mišljenje je ovoga suda da se upravo odnosi na dogovor između nagodbenih stranaka postignut u izvansudskoj nagodbi.

Valja istaći da je uplata potvrđena od strane treće osobe, izvjesnog kreditnog ureda u kritično vrijeme, a ne od strane drugotuženika kao nagodbene stranke. Međutim, u izvansudskoj nagodbi stranke nagodbe nisu ugovorile kome će i na koji način prvotužitelj kao zajmoprimatelj izvršiti svoju obvezu isplate.

Podredno se navodi da je prvotužitelj u svojim kazivanjima isticao da je bio svjestan da su uplate izvršene različitim poslovnim subjektima, dvaju kreditnih ureda, a ne strankama s kojima je zaključivao pravne poslove i prema kojima je ugovorima preuzeo obveze.

Međutim da mu to uopće nije tada smetalo, niti je kod njega izazvalo određenu sumnju s obzirom da se radilo o uvriježenom načinu postupanja koje mu je bilo poznato i od ranije.

Valja reći je iz iskaza svjedoka Mitrovića utvrđeno da su tužitelji, a posebno prvotužitelj, već od ranije bili klijenti kreditnih ureda, uzimali pozajmice ovakve vrste zbog čega je očito prvotužitelj i pristao na vršenje takvog plaćanja trećim osobama. Valja posebno istaknuti da je očito drugotuženik kao stranka izvansudske nagodbe zaključene 2011. smatrao da je takvim plaćanjem trećoj osobi (Stratosfera d.o.o. Varaždin) ispunjena obveza prvotužitelja iz stavka 3. zaključene nagodbe prema istome, s obzirom da je u daljnjem vremenskom tijeku isti dao brisovno očitovanje te je uklonjen teret upisan u zemljišnim knjigama na nekretnini prvotužitelja u njegovu korist, što odaje dojam da su u cijelosti ispunjeni dogovori navedenih stranaka.

Slijedom navedenog, analizirajući sadržaj izvansudske nagodbe iz 2011. koju je vlastoručno potpisao prvotужitelj, valja zaključiti da nisu ispunjeni uvjeti za ocjenu da bi se radilo o ništetoj nagodbi s obzirom da nije utvrđeno da je postojalo pogrešno djelovanje ugovaratelja, odnosno da je prikazan pravni odnos koji u stvari ne postoji.

Kao što je već ranije istaknuto u ovosudnom obrazloženju, utvrđeno je tijekom postupka da je prvotужitelj kontinuirano kroz različite vremenske periode zaključivao ugovore o zajmu sa različitim pravnim subjektima te da je to činio i nakon razdoblja zaključenja sudske nagodbe, zaključivši daljnji ugovor o zajmu u veljači 2012. sa četvrtotужenikom. Logički je i životno da mu je kod realizacije takvog pravnog posla bilo potrebno rješavanje problematike tereta upisanih na njegovoj nekretnini, a što je upravo i predstavljalo svrhu zaključenja izvansudske nagodbe iz lipnja 2011.

Slijedom navedenog, ovaj sud je u tom segmentu odbio tužbeni zahtjev tužitelja usmjeren na utvrđivanje ništetoj navedenih isprava cijeneći ga neosnovanim te je odlučio kao u stavku II. izreke presude.

Suprotno ranije navedenoj ocjeni pravne valjanosti ranije citiranih isprava, ovaj sud cijeni da su tužitelji tijekom postupka dokazali da bi daljnje isprave proizašle iz zaključenih pravnih poslova tijekom 2011., odnosno 2012., bile ništete, slijedom čega ne bi proizvodile pravni učinak.

Radi se o zaključenom kupoprodajnom ugovoru kojeg je prvotужitelj zaključio u lipnju 2011., kao i u isto vrijeme zaključenom ugovoru o najmu te u veljači 2012. zaključenom izvansudskoj nagodbi koju su tužitelji zaključili sa pravnim prednikom trećetужenika, odnosno NOVA KARAKA d.o.o.

Zaključenim Ugovorom o kupoprodaji od 28. lipnja 2011. prvotужitelj je kao prodavatelj prodao pravnom predniku trećetужenika kao kupcu, nekretninu upisanu u k.o. Praputnjak, u naravi kuću i dvorište u Krčini, čiji je tada bio isključivi vlasnik. Predmetna nekretnina prodana je kupcu za iznos od 185.000,00 kn te se u ugovoru navodi da je ista između ugovornih strana ugovorena nakon ustanovljenih činjenica između prodavatelja i kupca navedenih u Zapisniku od 28. lipnja 2011.. U ugovoru se navodi da je potpisom istoga, kao i isplatnice, kupac isplatio u cijelosti kupoprodajnu cijenu, a prodavatelj potvrdio primitak uplate. Člankom 3. citiranog ugovora regulirana je tabularna izjava koju daje prodavatelj kupcu radi ishođenja upisa stečenog prava vlasništva na predmetnoj nekretnini u zemljišnim knjigama.

Istoga dana, sada oba tužitelja sa istom strankom zaključuju Ugovor o najmu temeljem kojeg pravni prednik trećetужenika, sada kao najmodavatelj, omogućuje tužiteljima kao najmoprimateljima korištenje predmetne nekretnine koju je kupio od prvotужitelja i to u vremenskom trajanju od 167 mjeseci, počev od dana zaključenja ugovora. Ugovoren je mjesečni najam nekretnine u visini od 1.917,00 kn, kao i način njegovog podmirenja.

U daljnjem vremenskom tijeku iste stranke u veljači 2012. zaključuju izvansudsku nagodbu u kojoj se opetovano ističe stjecanje vlasništva predmetne nekretnine od strane pravnog prednika trećetuženika, daljnje ugovaranje najma iste nekretnine, a u korist tužitelja.

U stavku 2. citirane izvansudske nagodbe konstatira se obraćanje tužitelja 1. i 2. pravnom predniku trećetuženika sa zamolbom za moguću kratkoročnu posudbu novčanih sredstava.

U stavku 3. se navodi da je najmoprimac "pronašao najmoprimcu zajmodavca koji mu je voljan isplatiti sredstva tražene pozajmice". Dalje se ističe "da se najmoprimci obvezuju uredno plaćati obveze prema zajmodavcu kojeg mu je pronašao najmoprimac". U nagodbi se nigdje ne navodi identitet novog "investitora", novčani iznos koji bi tužitelji primili s osnova zajma, a posebno se ne navodi da bi egzistiralo zaključenje ugovora o zajmu sa tom trećom osobom iz koje bi proizlazila obveza tužitelja na povrat točno određenog zajma i eventualno ugovorenih daljnjih novčanih potraživanja zajmodavatelja.

Motiv zaključenja ovakve izvansudske nagodbe nije decidirano jasan po mišljenju ovoga suda, osim u segmentu da se opetovano istakne stjecanje prava vlasništva nekretnine od strane pravnog prednika trećetuženika, odnosno ugovoreni najamni odnos u odnosu na istu nekretninu, kao i konstatacija zamolbe tužitelja za eventualnu buduću realizaciju daljnjeg pravnoga posla sa određenom osobom, koju da je "pronašao" pravni prednik trećetuženika.

Iz iskaza, ne samo tužitelja 1. i 2., koji mogu biti pristrani s obzirom da su zainteresirani za ishod u sporu, već i iz iskaza svjedoka Mitrovića, koji je neutralna osoba u smislu da nije bio involviran kao stranka niti u jednom zaključenom pravnom poslu koji je predmet ovog spora, proizlazi da prvotni tužitelj i pravni prednik trećetuženika nisu izrazili prilikom zaključenja prvotnog pravnoga posla u lipnju 2011. volju za prodajom, odnosno kupnjom nekretnine tada u vlasništvo prvotnog tužitelja, kao niti da su izrazile svoju pravnu volju u vidu realizacije najamnog odnosa u odnosu na predmetnu nekretninu u trenutku kada su zaključivali prvotni ugovor o kupoprodaji, odnosno tužitelji 1. i 2. ugovor o najmu.

Posebno se ističe da tijekom postupka pravni sljednik trećetuženika kao jedne od ugovornih strana navedenih pravnih poslova nije dokazao tvrdnju da bi prvotni tužitelj prethodno zaključenju kupoprodajnog ugovora iz 2011. nudio nekretninu na prodaju i interesirao se o mogućoj cijeni koja bi se mogla postići za navedenu prodaju, a što je u skladu sa kazivanjem i samih tužitelja.

Mišljenje je ovoga suda da je Zapisnik o vrijednosti nekretnine (list spisa 35) sačinjen isključivo sa svrhom opravdavanja sadržaja zaključenog ugovora o prodaji, kada govorimo o utanačenju ugovornih strana o visini kupoprodajne cijene.

Predmetna nekretnina upisana u k.o. Praputnjak predstavljala je kuću u kojoj je obitelj Kukec živjela prethodno pristupanju zaključenja ovakvih poslovnih aranžmana i u kojoj je imala namjeru nastaviti življenje. Stoga se sudu čini neživotnim i nelogičnim da bi tužitelj imao namjeru prodati nekretninu i potom nastaviti živjeti u istoj, ali kao najmoprimac.

Takav slijed je sasvim suprotan kazivanju svjedoka Kukec, sina prvotuzitelja, koji je u svom iskazu isticao saznanje da su roditelji pozajmljena novčana sredstva dijelom željeli uložiti u uređenje predmetne nekretnine.

Životno je i logički da osoba koja ima namjeru prodati nekretninu i nastaviti živjeti u istoj kao najmoprimac temeljem dogovora sa sada novim vlasnikom ne bi pozajmljena novčana sredstva ulagala u uređenje nekretnine čiji više nije vlasnik.

Posebno se ističe da bi može bitno bilo za očekivati da će osoba u određenim financijskim poteškoćama odlučiti otuđiti nekretninu kako bi ostvarila određena novčana sredstva radi podmirenja postojećih dugovanja. Međutim, u takvom životnom slijedu logički je da novi vlasnik nekretnine, odnosno kupac, zasigurno ne bi kupio predmetnu nekretninu da bi potom istu bio onemogućen na bilo koji način koristiti već da omogućuje ranijem vlasniku da nastavi življenje u istoj temeljem zaključenog novog pravnog posla (ugovor o najmu).

Posebno se ističe da ovakav činjenični slijed iako životan, kod prvotuzitelja nije utvrđen jer nije tijekom postupka dokazano od strane pravnog sljednika trećetuženika da bi prava volja prvotuzitelja bila otuđenje nekretnine i potom zajedno sa drugotuziteljem zaključenje ugovora o najmu.

Analizirajući cjelokupni sadržaj navedenih isprava, ovaj sud smatra da su iste rezultat simuliranih pravnih poslova.

Prema odredbi članka 285. ZOO-a prividni ili simulirani ugovor nema učinka među ugovornim stranama, osim ukoliko prikrivaju neki drugi ugovor, a taj drugi vrijedi ako je udovoljeno pretpostavkama za njegovu pravnu valjanost.

U konkretnom slučaju ovaj sud ne nalazi utvrđenim da ugovor o kupoprodaji, odnosno ugovor o najmu prikriva neki drugi ugovor koji bi valjalo cijeniti valjanim s obzirom da udovoljava pretpostavkama za njegovu pravu valjanost.

Sasvim sigurno prvotuzitelj, odnosno oba tužitelja sa pravnim prednikom trećetuženika nisu imali namjeru zaključiti kupoprodaju niti najam predmetne nekretnine, kao niti u zaključenoj Izvansudskoj nagodbi iz 2012. konstatirati takvu namjeru u vidu opetovanog naglašavanja kupoprodaje te ugovorenog najma iste nekretnine.

Na ovaj zaključak sud je naveo sadržaj iskaza svjedoka Mitrovića koji je naveo da se u konkretnom slučaju pristupilo zaključenju ovih triju navedenih pravnih poslova, iz čega su proizašle sporne isprave, kako bi se realizirao "leasing sistem" za kojeg su tužitelji bili zainteresirani, a pravni prednik trećetuženika kao investitor prihvatio realizaciju.

Svjedok je izričito naveo da se sjećao da je za takav vid plasiranja novčanih sredstava prvotuzitelju pokazao pravni interes pravni prednik trećetuženika, o čemu je svjedok izvijestio tužitelja. Izričit je bio u kazivanju da se de facto radilo o realizaciji hipotekarnog kredita.

Pojasnio je da se pristupilo zaključenju kupoprodajnog ugovora i ugovora o najmu, kao određenoj garanciji, odnosno sredstvu osiguranja ukoliko zajmoprimatelj ne bi izvršio povrat pozajmljenih novčanih sredstava. Tu garanciju je upravo predstavljala nekretnina u vlasništvu prvotuzitelja, na koju je kao određeni vid osiguranja temeljem zaključenog kupoprodajnog ugovora pravni prednik trećetuženika upisao svoje pravo vlasništva.

Modalitet postupanje je bio uvriježen i odvijao se po kazivanju svjedoka Mitrovića na način da ukoliko bi kroz plaćanje ugovorene najamnine predmetne nekretnine u određenom iznosu i u određenom razdoblju, bio vraćen navedeni zajam, tada bi "investitor koji je plasirao novčana sredstva kroz zajam" izvršio povrat navedene nekretnine čime bi ista ponovno prešla u vlasništvo zajmoprimatelja, u konkretnom slučaju prvotuzitelja.

Izričit je bio da se u konkretnom slučaju nije radilo o kupoprodaji, jer volja stranaka je de facto bila realizacija određenog osiguranja pravnog prednika trećetuženika kao investitora koji je plasirao određena novčana sredstva kroz zajam.

Podredno se ističe da iz opširne dokumentacije koju su stranke priložile spisu, nije utvrđeno da bi prvotuzitelj ili oba tužitelja sa pravnim prednikom trećetuženika prethodno zaključenju navedenih pravnih poslova tijekom 2011., odnosno zaključenja nagodbe 2012. zaključile bilo kakav ugovor o zajmu, temeljem kojeg bi pravni prednik trećetuženika pozajmio određena novčana sredstva tužiteljima, odnosno prvotuzitelju.

Mišljenje je ovoga suda da prethodno zaključeni ugovor o zajmu tijekom 2008. i 2010. su sasvim irelevantni te se ne mogu cijeliti kod načina "poslovanja" pravnog prednika trećetuženika kao investitora u vidu plasiranja određenih novčanih sredstava trećim osobama. Naime, radi se o ugovorima koje je prvotuzitelj zaključivao sa drugim fizičkim osobama, ovdje prvotuzenikom i drugotuženikom koji nisu u nikakvoj vezi sa pravnim prednikom trećetuženika.

Valja istaći da iako su tužitelji u činjeničnom supstratu utuženja i kasnije u svojim očitovanjima tijekom postupka doveli u vezu navedene stranke, takav slijed ničim nije dokazan. Ne postoji niti jedan dokaz koji bi ukazivao da bi se de facto radilo o parcijalnim ugovaranjima jednog te istog pravnoga posla kojeg bi zajednički ugovarali kao zajmodavatelji tuženici 1. do 4.

Međutim, ovaj sud smatra da po svom sadržaju ugovor o kupoprodaji, odnosno ugovor o najmu te izvansudska nagodba kojeg su prvotuzitelj, odnosno tužitelji zaključili sa pravnim prednikom trećetuženika su simulirani pravni poslovi, odnosno prividni s obzirom da isti de facto prikivaju neki drugi ugovor, u konkretnom slučaju, kao što je svjedok Mitrović to isticao modus osiguranja određenih prava pravnog prednika trećetuženika spram tužitelja, odnosno prvotuzitelja. Po mišljenju ovoga suda iz takvog sadržaja isprave ne proizlazi, a niti je utvrđeno tijekom postupka da bi "određeno sredstvo osiguranja" ugovoreno u korist pravnog prednika trećetuženika pratilo određeni pravni posao iz kojeg bi ista stranka imala određena prava prema prvotuzitelju ili oba tužitelja. Kao što je ranije navedeno, tijekom postupka nije utvrđeno da bi tužitelji ili osobno prvotuzitelj sa pravnim prednikom trećetuženika zaključio ugovor o zajmu temeljem kojeg bi pozajmio određena novčana

sredstva i zbog čega bi pravni prednik trećetuženika kao zajmodavatelj imao potrebu za osiguranjem svog potraživanja. Stoga ovaj sud ne drži utvrđenim određeni prikriveni drugi ugovor koji bi vrijedio s obzirom da je udovoljeno zakonskim pretpostavkama za njegovu pravnu valjanost.

Kako prividni ugovor nema učinak među ugovornim stranama, isti ima zakonom određenu posljedicu u vidu ništetnosti koja je regulirana odredbom članka 322. ZOO-a.

Mišljenje je ovoga suda da poslovni angažman koji je bio skriven iza predmetnih pravnih poslova i posljedično tome nastalih isprava nije u skladu sa propisima Republike Hrvatske, s obzirom da se takav način ugovaranja protivi zakonski reguliranom načinu ugovaranja hipotekarnih kredita. Međutim, ukoliko se ne bi cijenilo da bi isti bili protivni prisilnim propisima Republike Hrvatske, po mišljenju ovoga suda isti su protivni moralu društva te pokazuju jednu visoku stopu amoralnosti.

Cjelokupni sadržaj predmetnih isprava de facto nastoji prekriti jednu sivu zonu poslovanja različitih "investitora" kao što je u konkretnom slučaju bio pravni prednik trećetuženika NOVA KARAKA d.o.o.. De facto, iako je opisanim načinom uvriježenog poslovanja kako to ističe svjedok Mitrović, u konkretnom slučaju takav slijed rezultirao gubitkom vrlo vrijedne imovine na strani prvotužitelja, koja ujedno predstavlja njegov obiteljski dom i organizirano življenje ne samo njega osobno, nego i cijele njegove obitelji.

Kada bi se i cijenilo da se radi o normalnom načinu poslovanja u domeni kreditiranja građana, valja istaći neživotnim i nedoličnim na koji način se razmišljalo o povratu predmetne imovine koja je navodno predstavljala "sredstvo osiguranja" ukoliko bi prvotužitelj kao zajmoprimatelj izvršio povrat zajma, a što je trebalo rezultirati opetovanim povratom predmetne nekretnine u vlasništvu prvotužitelja. Prvenstveno valja istaći da je takav slijed isključivo moguć kroz zaključenje određenog pravnoga posla ili određenog pravnog izjašnjavanja pravnog prednika trećetuženika koji bi bio uopće voljan izvršiti povrat nekretnine u vlasništvu tužitelja. Na navedeni slijed prvotužitelj niti na koji način nije mogao utjecati.

Posebno se navodi da pravno gledajući takav slijed nije mogao niti nastati. Naime, prvotužitelj nije bio zaključio sa pravnim prednikom trećetuženika ugovor o zajmu temeljem kojeg bi isti upravo od sada novog titulara vlasnika njegove ranije nekretnine, pozajmio određena sredstva, koja bi u slučaju povrata i ispunjene obveze, mogao očekivati dogovoreni povrat nekretnine u svoje vlasništvo.

Ističe se da je u opsežnoj dokumentaciji koja prileži spisu, priloženo i rješenje Županijskog suda u Zagrebu, poslovni broj Kir-US-239/2012 od 12. lipnja 2012. kojim je oduzeta imovinska korist ostvarena kaznenim djelom i prekršajem te je određena privremena mjera osiguranja oduzimanja imovinske koristi zabranom pravnom subjektu NOVA KARAKA d.o.o sa sjedištem u Rijeci da otuđi ili optereti između ostalog nekretninu, u naravi kuću broj 43 i dvorište u Krčini upisane u k.o. Praputnjak. Predmetna odluka donesena je u postupku kojeg je pokrenuo USKOK, između ostalog protiv pravnog prednika trećetuženika i to radi kaznenog djela iz članka 333. stavak 1. i 3. i dr. KZ-a.

Takav slijed upravo ukazuje sudu na ispravnost zaključka da se radi o ispravama proizašlim iz zaključenih pravnih poslova između ranije navedenih stranaka koje isprave su ništetne i ne proizvode pravni učinak, slijedom čega je odlučeno kao u stavku I. izreke presude.

S obzirom na utvrđenje suda da se radi o ništetnim ispravama, a temeljem koje isprave ugovora o kupoprodaji od 28. lipnja 2011. je pravni prednik trećetuženika ishodio upis stečenog prava vlasništva temeljem pravnog posla na nekretnini upisanoj u k.o. Praputnjak, ovaj sud je smatrao osnovanim daljnji postavljeni zahtjev tužitelja usmjeren na brisanje takvog zemljišno knjižnoga stanja, uz uspostavu prijašnjeg zemljišno knjižnoga stanja koje je prethodilo ranije navedenom upisu pravnog prednika trećetuženika kao vlasnika predmetne nekretnine, odnosno upisu prava vlasništva prvotuzitelja na predmetnoj nekretnini u cijelosti.

Naime, kao što je u ranijem dijelu obrazloženja istaknuto navodeći kronologiju upisa u zemljišnim knjigama, predmetna nekretnina je temeljem zaključenoga ugovora o kupoprodaji od 28. lipnja 2011. u zemljišnim knjigama Općinskog suda u Rijeci uknjižena kao pravo vlasništva pravnog prednika trećetuženika u cijelosti, dok je prethodno takvom upisu bila upisana kao samovlasništvo prvotuzitelja.

Slijedom navedenog, odlučeno je kao u stavku I. točka 2. izreke presude.

Tužitelji su postavljenim tužbenim zahtjevom zatražili od svih tuženika solidarnu naknadu imovinske i neimovinske štete u iznosu od 20.000,00 kn uvećanu za sporedna davanja od dana podnošenja tužbe pa do isplate, a koja imovinska šteta se odnosi na štetu koju su pretrpjeli zbog ništetnosti svih zaključenih ugovora, dok neimovinska šteta u vidu pretrpjelih duševnih bolova zbog povrede prava osobnosti, odnosno zbog straha od života na rubu egzistencije i gubitka krova nad glavom, značajnijeg smanjenja životnog standarda i nemogućnosti kupovanja stvari koje bi inače kupovali čime su dovedeni do ruba siromaštva, budući da im je sav novac odlazio na plaćanje kredita i povezanih davanja, što je rezultiralo opalom kvalitetom njihovog života.

Ovakav zahtjev tužitelja usmjeren spram prvotuzenika, drugotuzenika i četvrtotuzenika, ovaj sud je u cijelosti smatrao neosnovanim, cijenivši da tužitelji nisu dokazali prvenstveno osnovanost tako postavljenog zahtjeva u odnosu na navedene tuženike, odnosno da se radilo o ništetnim pravnim poslovima koji su imali za posljedicu ništetnost isprave, kao što je Ugovor o zajmu zaključen 2008. između prvotuzitelja i prvotuzenika, Ugovor o zajmu zaključen 2010. između prvotuzitelja i drugotuzenika te Ugovora o zajmu zaključenog između prvotuzitelja i četvrtotuzenika tijekom 2012., odnosno zaključene izvansudske nagodbe između prvotuzitelja i drugotuzenika koja je uslijedila tijekom 2011.. Stoga nisu dokazani bitni elementi instituta naknade štete kao što je štetnik, protupravna štetna radnja koja je rezultirala štetom, dakle uzročno posljedična veza između štetne radnje i štetnika, odnosno status oštećenih osoba, koje bi bile tužitelji.

Podredno se ističe da je prvotuzitelj zaključivanjem sukcesivno različitih ugovora o zajmu osobno sebe i svoju obitelj doveo u nezavidnu situaciju, pozajmljujući novce, za što

nije tijekom postupka dokazao da bi odgovornost takvog njegovog postupanja pala na teret tuženika 1., 2. i 4.

U odnosu na istovjetni zahtjev tužitelja usmjeren prema trećetuženiku kao pravnom sljedniku prvotno označenog tuženika, s kojom strankom su tužitelji zaključili ništetne pravne poslove, odnosno ugovor o kupoprodaji, ugovor o najmu i izvansudsku nagodbu tijekom 2012., valja istaći da tužitelji tijekom postupka nisu dokazali imovinsku štetu koja im je nastala zaključenjem takve vrste pravnoga posla, a glede neimovinske štete isključivo su se zadržali na navedeni činjenični supstrat u kojem su obrazložili proživljeno.

Tijekom postupka na navedenu okolnost nisu provedeni dokazi, slijedom čega je sud cijeneći načelo tereta dokaza, odbio tako postavljeni zahtjev tužitelja spram trećetuženika.

Podredno se ističe da ovaj sud cijeni da su se tužitelji u trenutku zaključenja ovakve vrste pravnih poslova nalazili u izuzetno teškoj životnoj situaciji s obzirom da je uslijedio gubitak imovine u kojoj su do tada organizirali svoje življenje s neizvjesnim ishodom u budućnosti samog življenja obitelji. Međutim, iz iskaza saslušanih stranaka, posebno prvotužitelja koji je isticao dogovor da će se predmetna nekretnina njemu vratiti u vlasništvo, ovaj sud nije stekao dojam, cijeneći i činjenicu da je cjelokupni parnični postupak pokrenut znatno kasnije od kada su zaključeni navedeni akti i to tek u trenutku kada je iz medija obitelj saznala za uhićenje i provođenje kaznenog postupka pred Županijskim sudom u Zagrebu u kojem su bili involvirani svjedok Mitrović, kao i pravne osobe kojima se prvotužitelj obraćao radi pozajmice, proizlazi da tužitelji nisu dokazali trpljenje određene imovinske štete.

Ovaj sud cijeni da je takvo življenje kod tužitelja zasigurno imalo za posljedicu povredu prava osobnosti propisanu odredbom članka 19. ZOO-a, a koja se odnosi na pravo tužitelja na duševno zdravlje.

Međutim, svaka povreda prava osobnosti nema za posljedicu i pravo na naknadu tako nastale štete, već se isključivo se pravična novčana naknada skladno odredbi članka 1100. ZOO-a dosuđuje u slučajevima kada je težina povrede takva da opravdava dosudu pravične novčane naknade, odnosno okolnost samog slučaja i to nezavisno od naknade imovinske štete.

Mišljenje je ovoga suda da u konkretnom slučaju nije utvrđena takva težina povrede prava osobnosti i to prava na duševno zdravlje, kao niti okolnosti slučaja koji bi opravdavali dosudu pravične novčane naknade.

U tom smjeru, po stavu ovoga suda, valjalo je provesti određeno medicinsko vještačenje po vještaku psihijatrijske struke koji bi utvrdio potrebne parametre za ocjenu postojanja pretrpljenoga straha koji bi bio u relaciji sa težom povredom prava osobnosti kod tužitelja, a što je tijekom postupka izostalo.

Slijedom navedenog, zahtjev tužitelja za naknadom imovinske i neimovinske štete i u odnosu na trećetuženika valjalo je odbiti kao neosnovan te je odlučeno kao u stavku II. izreke presude.

U odnosu na daljnji zahtjev tužitelja usmjeren prema tuženicama 1. do 4. s osnova povrata neosnovano primljenog temeljem isprava iz točke 1. postavljenog tužbenog zahtjeva sa pripadajućim sporednim davanjima, valja istaći da je tako postavljen zahtjev u odnosu na tuženika 1., 2. i 4. u cijelosti neosnovan s obzirom da sud na temelju provedenih dokaza nije utvrdio da bi predmetne isprave koje predstavljaju rezultat zaključenih pravnih poslova između prvotuzitelja te prvotuženika, drugotuženika i četvrtotuženika bile ništetne.

Naime, u slučaju utvrđenja ništetnosti navedenih akata, tužitelji bi osnovano mogli potraživati povrat neosnovano primljenoga, a koji bi se odnosio na povrat izvjesnog novčanog iznosa isplaćenog s osnove zaključenog Ugovora o zajmu iz 2008., odnosno zaključenih daljnjih Ugovora o zajmu tijekom 2010. te 2012.. Takav slijed odnosi se i na zaključenu Izvansudsku nagodbu između prvotuzitelja i drugotuženika tijekom lipnja 2011.

Međutim, kao što je ranije navedeno u ovosudnom obrazloženju sud nije utvrdio na temelju provedenih dokaza tijekom postupka da bi citirane isprave bile ništetne, slijedom čega bi se skladno odredbi članka 323. stavak 1. ZOO-a osnovano mogao zatražiti povrat neosnovano primljenog temeljem navedenih isprava.

Slijedom navedenog, u tom dijelu je zahtjev tužitelja u odnosu na tuženika 1., 2. i 4. valjalo odbiti kao neosnovan, zbog čega je odlučeno kao u točki II. izreke presude.

U odnosu na trećetuženika kao pravnog sljednika pravne osobe NOVA KARAKA d.o.o. iz Rijeke s kojim su tužitelji, odnosno prvotuzitelj, zaključili Ugovor o kupoprodaji, odnosno Ugovor o najmu tijekom 2011. te Izvansudsku nagodbu tijekom 2012., valja istaći da su tužitelji tijekom postupka dokazali da se radilo o ništetnim ispravama, slijedom čega prema odredbi članka 323. stavak 1. ZOO-a osnovano se potražuje povrat onog što je primljeno na temelju takvog ugovora i to od strane trećetuženika kao pravnog sljednika ugovorne strane s tužiteljima.

Međutim, tužitelji takav zahtjev nisu određeno istaknuli.

Po mišljenju suda isti nije niti odrediv da bi se temeljem istoga moglo tužiteljima dosuditi neosnovano primljeno.

Mišljenje je ovoga suda da su tužitelji bili pozvani, ako ne prvotno postavljenim tužbenim zahtjevom tijekom postupka, onda svakako prilikom precizacije tužbenog zahtjeva koja je više puta uslijedila tijekom postupka a zadnja je učinjena 15. listopada 2019., odrediti opseg i sadržaj zahtjeva za povratom kojeg potražuju od trećetuženika, a što su propustili učiniti.

Sasvim suprotno navedenome, tužitelji su postavili s te osnove neodređeni zahtjev o kojem sud nije bio u mogućnosti donositi odluku.

U odredbi članka 186. stavak 1. ZPP-a, propisano je da tužba treba sadržavati određen zahtjev u pogledu glavne stvari i sporednih traženja, činjenice na kojima tužitelji temelje takav zahtjev, kao i sve druge podatke koje mora sadržavati svaki podnesak dostavljen sudu skladno odredbi članka 106. ZPP-a.

Podredno se ističe da niti iz provedenih dokaza tijekom postupka nije bilo moguće utvrditi određenost zahtjeva.

Iako su tužitelji u više navrata elaborirali viđenje tijeka pregovora i zaključenja pravnih poslova između stranaka iz kojeg su proizašle napadane isprave, isti u odnosu na postavljeni zahtjev za povratom neosnovano primljenog u odnosu na trećetuženika nisu činjenično iznijeli supstrat utuženja sa točnim slijedom novčanog traga iz kojeg bi se moglo zaključiti da su time postavili određeni zahtjev.

Valja reći da visinu tako postavljenog zahtjeva nije bilo moguće utvrditi niti na temelju provedenog dokaza financijskim vještačenjem, s obzirom da se vještak posebno u svom očitovanju izjasnio da na temelju pruženih uplatnica nije razvidno na koji se točno ugovor (tri zajma i izvansudske nagodbe, ugovor o najmu) odnosi određena uplata.

Valja istaći da je vještak u prvotnom nalazu i mišljenju detaljnije elaborirao nemogućnost točnog izjašnjavanja tijeka novčanih transakcija s osnova ranije istaknutih pravnih poslova, pa tako i ugovora o najmu kojeg su tužitelji zaključili sa pravnim prednikom trećetuženika, a za kojeg su sami tužitelji isticali da su u određenom periodu isplatili određena novčana sredstva. Posebno se napominje da u prvotnom nalazu i mišljenju je vještak s osnova traga financijske dokumentacije, kao što su uplatnice i isplatnice koje prileže spisu izjasnio se fragmentarno.

Cijeneći neodređenost predmetnog zahtjeva tužitelja u odnosu na trećetuženika valjalo je odbaciti s obzirom da isti nije postavljen na propisani način o kojem bi sud bio pozvan donositi odluku.

Slijedom navedenog odlučeno je kao u izreci rješenja.

Kako su tužitelji izgubili spor u cijelosti u odnosu na tuženike 1., 2. i 4. isti su u obvezi temeljem odrede članka 154. stavak 1. ZPP-a naknaditi im prouzročeni parnični trošak.

Tuženicima 1., 2. i 4. dosuđen je trošak prema troškovniku koji prileži spisu, a koji se sastoji od sastava odgovora na tužbu, zastupanja na održanim ročištima 6. studenog 2014., 5. prosinca 2014., 12. svibnja 2015., 10. studenog 2015., 15. travnja 2016., 23. prosinca 2016., 3. veljače 2017., 23. listopada 2017., 14. prosinca 2017., 2. svibnja 2019. prema Tarifi 9/1, odnosno zastupanje na održanim ročištima 14. srpnja 2015., 3. ožujka 2016., 7. srpnja 2016., 10. studenog 2016., 19. srpnja 2017., 21. studenog 2017. i 16. listopada 2019. prema Tarifi 9/5. Također, dosuđen je trošak sastava podneska od 17. listopada 2017., 30. svibnja 2017. kao i prijedloga za povrat u prijašnje stanje od 22. listopada 2015. prema Tarifi 8/1, odnosno 8/2 Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika. Također, dosuđen je iznos PDV-a u visini od 25 %, odnosno naknada za zastupanje više stranaka skladno članku 42. stavak 1. Tarife.

Prilikom dosuđivanja iznosa naknade troška, sud je cijenio VPS koji je iznosio 10.001,00 kn i skladno s time vrijednost bodova za svaku pojedinu poduzetu radnju u postupku skladno ranije citiranoj Tarifi. Stoga je ukupno tuženicima 1., 2. i 4. dosuđen trošak u visini od 22.500,00 kn.

Tužitelji su u odnosu na trećetuženika djelomično uspjeli sa postavljenim tužbenim zahtjevom i to u segmentu utvrđenja ništetnosti određenih isprava, zahtjeva za izmjenom zemljišno knjižnog stanja, dok su u odnosu na preostale zahtjeve usmjerene na povrat sredstava te isplatu naknade štete odbijeni.

Cijeneći navedeno uspjeh stranaka je podjednak u navedenom parničnom postupku, zbog čega je sud prilikom donošenja odluke o postavljenom zahtjevu tužitelja za naknadom prouzročenog parničnog troška u odnosu na trećetuženika odluku donosio temeljem odredbe članka 154. stavak 4. ZPP-a gdje je zakonodavac propisao da ukoliko su stranke djelomično uspjele u parnici u približno jednakim dijelovima, sud može odrediti da svaka stranka snosi svoje troškove.

Slijedom navedenog sud je odbio zahtjev tužitelja za naknadom troška u odnosu na trećetuženika s obzirom na djelomični uspjeh u sporu te je odlučio da svaka od navedenih stranaka snosi svoj parnični trošak.

Slijedom navedenog odlučeno je kao u stavku III. izreke presude.

U Rijeci, 25. veljače 2021.

Sudac:

Darija Knez Grbčić

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ove presude dopuštena je žalba u roku od 15 dana od dana primitka ovjerenog prijepisa iste. Žalba se podnosi u tri istovjetna primjerka putem ovog suda, a o žalbi odlučuje nadležni županijski sud.

DNA

1. pun. tužitelja
2. pun. tuženika 1., 2. i 4.
3. stečajnoj upraviteljici za 3. tuženika

Broj zapisa: **eb2f7-dddda**

Kontrolni broj: **009f7-f5bd8-ea085**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:

CN=DARIJA KNEZ-GRBČIĆ, L=RIJEKA, O=OPĆINSKI SUD, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Rijeci** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.